

٣		الدرس الأول
٤	كُد الید	
٤	المُعجم	
٤	التمارين	
٦	مراجعة القواعد	
٧	جوارز - التعارف	
٨	التمارين	
١١		الدرس الثاني
١٢	يد الفلاح	
١٣	المُعجم	
١٣	حول النص	
١٤	الأعداد من واحد إلى مئة	
١٥	جوارز - بين سائحين	
١٦	التمارين	
٢١		الدرس الثالث
٢٢	قيمة العمل	
٢٢	المُعجم	
٢٣	حول النص	
٢٤	الماضي و المضارع و المصدر (١)	
٢٤	جوارز - في قسم الجوازات	
٢٧	التمارين	
٢٩		الدرس الرابع
٣٠	هذا خلق الله	
٣١	المُعجم	
٣١	حول النص	
٣٢	الماضي و المضارع و المصدر (٢)	
٣٨	جوارز - في صالة التفتيش بالجمارك	
٣٩	التمارين	
٤١		النشاط اللغوي

قال الإمام الخميني: (قُدس سرّه)
 «اللغة العربية لغة الإسلام و الإسلام للجميع»
 امام خميني فرمود:
 زبان عربي، زبان اسلام است و اسلام براي همه است.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

حِرْفَةُ الْمَرْءِ كَنْزُهُ. الإمام علي عليه السلام

پیشه انسان گنج است.

مَعَكُ الْيَدِ دَسْتَرَنَج

يَشْعُرُ الْيَوْمَ نَاصِرٌ بِالتَّعَبِ كَثِيرًا.
ناصر امروز خیلی احساس خستگی می کند.

فَهُوَ سَائِقُ سَيَّارَةٍ أُجْرَةٍ وَهُوَ يَكْسِبُ مَصَارِيفَ * حَيَاتِهِ عَنْ طَرِيقِ تَقْلِ الْمُسَافِرِينَ.
او راننده تاکسی است و هزینه های زندگی اش را از راه جابه جایی مسافران بدست می آورد (امرار معاش می کند).

وَقَدْ حَصَلَ عَلَى مَالٍ جَيِّدٍ وَلَكِنَّهُ شَعَرَ بِالتَّعَبِ * .
پول خوبی بدست آورده ولی احساس خستگی کرده است.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَيَنْفَعُونَ الْآخَرِينَ وَهُمْ * فِي طَلَبِ الرِّزْقِ الْحَلَالِ.
خداوند دوست دارد کسانی را که کار می کنند و به دیگران سود می رسانند درحالی که در جستجوی روزی حلال هستند.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «مَنْ أَكَلَ مِنْ كَدِّ يَدِهِ * ، نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ ثُمَّ لَا يُعَذِّبُهُ * أَبَدًا».
رسول خدا ﷺ فرمود: «هر کس از دسترنج خود بخورد، خداوند به دیده رحمت به او می نگرد و هرگز او را عذاب نمی دهد»

المُعْجَم

بِأَيِّ طَرِيقٍ: از هر راهی تَعَبٌ: خستگی خَسِرَ: زیان کرد رِسَالَةٌ: پیام، نامه كَدٌّ يَدِهِ: دسترنجش	كَسُولٌ: تنبلی ≠ نشیط لَا يُعَذِّبُهُ: او را عذاب نمی دهد مَصَارِيفُ: هزینه ها وَهُمْ: در حالی که
--	--

كَمْ التَّمَارِينِ حَوْلَ النَّصِّ

● التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ: أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الْآتِيَةِ. (به سوالات زیر پاسخ دهید.)

- ۱- لِمَاذَا شَعَرَ نَاصِرٌ بِالتَّعَبِ؟ (چرا ناصر احساس خستگی کرد؟)
(أ) لِأَنَّهُ كَانَ كَسُولًا. (ب) لِأَنَّهُ خَسِرَ مَالَهُ. (ج) لِأَنَّهُ عَمَلَ كَثِيرًا. ✓
(زیرا او تنبل بود.) (زیرا او پولش را از دست داده است.) (زیرا او بسیار کار کرده است.)

- ۲- مَنْ هُوَ سَائِقُ سَيَّارَةِ أُجْرَةٍ؟ (راننده تاکسی کیست؟)
(أ) صَادِقٌ (ب) نَاصِرٌ ✓ (ج) الْمُسَافِرُونَ

- ۳- مَاذَا يَعْمَلُ نَاصِرٌ؟ (ناصر چه کار می کند؟)
(أ) هُوَ سَائِقٌ. ✓ (ب) هُوَ مُوظَّفٌ. (ج) هُوَ كَاتِبٌ.
(او راننده است.) (او کارمند است.) (او نویسنده است.)

٤- إِنْ مَن يَنْظُرُ اللَّهُ بِالرَّحْمَةِ؟ (خداوند به چه کسی با دیده رحمت می‌نگرد؟)

(أ) مَنْ يَحْصُلُ مَالًا كَثِيرًا. (کسی که مال بسیار به دست می‌آورد.)

(ب) مَنْ عَمِلَ وَ أَكَلَ مِنْ كَدِّ يَدِهِ. (کسی که کار کند و از دسترنج خودش بخورد.) ✓

(ج) مَنْ يُحِبُّ السَّقَر. (کسی که سفر را دوست دارد.)

٥- مَا هُوَ الْعُنْوَانُ الْمُنَاسِبُ لِهَذَا الدَّرْسِ؟ (عنوان مناسب این درس چیست؟)

(أ) الْإِهْتِمَامُ^١ بِكَسْبِ مَصَارِيفِ الْحَيَاةِ مِنَ الْآخِرِينَ. (اهمیت به کسب هزینه‌های زندگی از دیگران)

(ب) الْإِهْتِمَامُ بِطَلَبِ الْمَالِ الْكَثِيرِ بِأَيِّ طَرِيقٍ. (اهمیت به درخواست مال فراوان از هر راهی)

(ج) الْإِهْتِمَامُ بِطَلَبِ الرِّزْقِ الْحَلَالِ. (اهمیت به طلب روزی حلال.) ✓

● التَّمَرِينُ الثَّانِي:

(أ) تَرْجِمِ الْحَدِيثَ. (حدیث را ترجمه کن.)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: رَسُولُ خَدَا ﷺ فرمود:

«مَنْ أَكَلَ مِنْ كَدِّ يَدِهِ «هر کس از دسترنج خود بخورد

نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ. خداوند به او با دیده رحمت بنگرد.»

ثُمَّ لَا يُعَذِّبُهُ أَبَدًا». و او را هرگز عذاب نمی‌دهد.

(ب) تَحَدَّثْ عَن مَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ بِإِخْتِصَارٍ مَعَ زُمْلَتِكَ فِي الصَّفِّ.

در کلاس درباره مفهوم این حدیث بصورت مختصر با همکلاسی‌هایت صحبت کن.

هَذَا الْحَدِيثُ يَدُلُّ عَلَى أَهْمِيَّةِ الْعَمَلِ وَ طَلَبِ الرِّزْقِ مِنْ كَدِّ الْيَدِ.

إِنَّ الْعَمَلَ يَكُونُ قِيَمَةً إِذَا كَانَ لِيَطْلُبَ رِضَا اللَّهِ وَ لَا يَنْفَعُ الْعَمَلُ الْآخِرِينَ وَ لَا يَضُرُّ النَّاسَ وَ يَكُونُ فِي كَسْبِ الرِّزْقِ الْحَلَالِ.

لِأَنَّ الْهَدَفَ مِنَ الْعَمَلِ لَا يَنْحَصِرُ فِي جَمْعِ الْمَالِ فَقَطْ بَلْ هَدَفُهُ الْأَعْلَى هُوَ كَسْبُ رِضَا اللَّهِ.

این حدیث بر اهمیت کار و طلب روزی حلال از دسترنج است.

کار زمانی ارزشمند است که برای طلب رضای خدا باشد و این امر محقق نمی‌شود مگر اینکه کار به دیگران سود برساند و به

مردم زیان نرساند و در [راه] کسب روزی حلال باشد.

زیرا هدف از کار فقط به مال اندوزی منحصر نمی‌شود بلکه هدف والایش همان کسب رضایت خداست.

ایران تولد
توشه‌ای برای موفقیت

^١ اهتمام ب: اهمیت دادن به، علاقه داشتن به، توجه کردن به

نوع فعل				ضمير			نام صيغه
نهى	امر	مضارع	ماضى				
		أَفْعَلُ	فَعَلْتُ	كِتَابِي	أَنَا	مَنْ	متكلم وحده
		أَفْعَلُ	فَعَلْتَ	كِتَابُكَ	أَنْتَ	تو	مفرد مذکر مخاطب ^۲
	لا تَفْعَلْ	أَفْعَلْ	فَعَلْتَ	كِتَابُكَ	أَنْتَ		مفرد مؤنث مخاطب
		يَفْعَلُ	هِيَ	كِتَابُهُ	هُوَ	او	مفرد مذکر غایب
		يَفْعَلُ	فَعَلَتْ	كِتَابُهَا	هِيَ		مفرد مؤنث غایب
		يَفْعَلُ	فَعَلْنَا	كِتَابُنَا	نَحْنُ	ما	متكلم مع الغير
		تَفْعَلُونَ	فَعَلْتُمْ	كِتَابَكُمْ	أَنْتُمْ	شما	جمع مذکر مخاطب
		تَفْعَلُونَ	فَعَلْتُمْ	كِتَابَكُمْ	أَنْتُمْ		جمع مؤنث مخاطب
	لا تَفْعَلُوا	تَفْعَلُونَ	فَعَلْتُمْ	كِتَابَكُمْ	أَنْتُمْ		مثنای مذکر مخاطب
	لا تَفْعَلْنَ	تَفْعَلْنَ	فَعَلْتُمْ	كِتَابَكُمْ	أَنْتُمْ		مثنای مؤنث مخاطب
		يَفْعَلُونَ	فَعَلُوا	كِتَابَهُمْ	هُمْ	ایشان	جمع مذکر غایب
		يَفْعَلُونَ	فَعَلُوا	كِتَابَهُمْ	هُمْ		جمع مؤنث غایب
		يَفْعَلَانِ	فَعَلَا	كِتَابَهُمَا	هُمَا		مثنای مذکر غایب
		يَفْعَلَانِ	فَعَلَتَا	كِتَابَهُمَا	هُمَا		مثنای مؤنث غایب

❖ این جدول یادآوری مهم ترین آموخته های دوره اول متوسطه است؛ یادگیری مطالب جدول، در یک جلسه یک ساعته در کلاس درس امکان پذیر نیست. با تکرار و تمرین در منزل، این مطالب را ملکه ذهن خود کنید.

^۲ ذکر نام صیغه‌ها در کتاب چاپ نشده و یادگیری آن را لازم دانستم و اضافه کردم.

♦ الْمُسَافِرُ مسافر	♦ مُوَظَّفُ قَاعَةِ الْمَطَارِ * کارمند سالن فرودگاه
♦ صَبَاحَ الْخَيْرِ يَا أَخِي. صبح به خیر برادر.	♦ صَبَاحَ النُّورِ وَ السُّرُورِ. صبحت پر از روشنایی و شادی. (اصطلاح است)
♦ كَيْفَ حَالُكَ؟ حالت چطور است؟	♦ أَنَا بِخَيْرٍ، وَ كَيْفَ أَنْتَ؟ من خوبم، تو چطوری؟
♦ بِخَيْرٍ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ. خوبم، خدا را شکر.	♦ عَفْوًا، مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ ببخشید، اهل کجایی؟
♦ أَنَا مِنْ إِيْرَانِ. من اهل ایرانم.	♦ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم شریف چیست؟
♦ اِسْمِي حُسَيْنٌ وَ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟ اسم حسین است و اسم شریف تو چیست؟	♦ اِسْمِي سَعِيدٌ. اسم من سعید است.
♦ هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيْرَانٍ حَتَّى الْآنَ؟ آیا تا کنون به ایران سفر کردی؟	♦ لَا، مَعَ الْأَسْفِ * . لَكِنِّي أُحِبُّ أَنْ أُسَافِرَ * . نه، متأسفانه. ولی من دوست دارم که سفر کنم.
♦ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تُسَافِرُ إِلَى إِيْرَانِ! اگه خدا بخواد به ایران سفر می کنی؟	♦ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ إِلَى اللِّقَاءِ؛ مَعَ السَّلَامَةِ. ان شاءالله، به امید دیدار؛ به سلامت.
♦ فِي أَمَانٍ اللَّهُ. در پناه خدا. (خداحافظ)	♦ فِي أَمَانٍ اللَّهُ وَ حَفِظْهُ. در پناه و حفاظت خدا باشی. (خداحافظ)

- ۱- تَعَارُف: آشنایی ۲- قَاعَة: سالن «جمع: قاعات» ۳- مَطَار: فرودگاه «جمع: مَطارات» ۴- مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ: نام شریف شما چیست؟ ۵- مَعَ الْأَسْفِ: متأسفانه ۶- أَنْ أُسَافِرَ: که سفر کنم «ماضي: سَافَرَ/ مضارع: يُسَافِرُ»

٥ التَّحَارِيرُ

● التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ: أَحِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الْآتِيَةِ.

١- مَنْ أَيْنَ كَانَ الْمُسَافِرُ؟ مِنْ إِيْرَان.

٢- مَتَى جَرَى هَذَا الْحِوَارُ؟ فِي الصَّبَاحِ.

٣- مَعَ مَنْ تَكَلَّمَ الْمُسَافِرُ؟ مَعَ مُوظَّفِ قَاعَةِ الْمَطَارِ.

٤- مَا اسْمُ مُوْظَفٍ قَاعَةِ الْمَطَارِ؟ سعيد

٥- مَنْ سَأَلَ عَنِ السَّفَرِ إِلَى إِيْرَانِ؟ حَسِيْن

التَّمْرِينُ الثَّانِي: أَجْرُ الْحَوَارِءِ مَعَ زَمِيلِكَ فِي الصَّفِّ. (حوار را با همکلاسی هایت در کلاس اجرا کن.)

[illegible]

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: أَكْمِلِ الْفَرَاغَ ثُمَّ أَجِرِ الْحِوَارَ مَعَ زَمِيلِكَ.

(جای خالی را کامل کن سپس گفتگو را با هم‌کلاسی‌هایت در کلاس اجرا کن.)

ما اسمُكَ؟ / من أين أنت؟ / إلى اللقاء / كيف حالُكَ؟ / هل سافرتَ إلى إيران؟ / مساءَ الخير

مَسَاءُ الْخَيْرِ . مَسَاءُ النَّورِ وَ السُّرُورِ . شب به خیر . شب به روشنایی وشادی .

ما اسمُكَ؟ اسمی محمود. است چیه؟ اسم محمود است.

نَکِیْفَ حَالِکَ؟ اَنَا بَخِیْرٌ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ. حالت چطورہ؟ من خوبم. شکر خدا.

مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ أَنَا مِنَ الْهِنْدِ. تو اهل کجایی؟ من از هندم (هندی هستم).

هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيرانَ؟ لَا؛ مَا سَافَرْتُ. آیا به ایران سفر کردی؟ نه، سفر نکردم.

لِلْإِلَهِ الْقُتَابُ. مَعَ السَّلَامَةِ. بِ أَمْدِ دِنَارِ. بِ سَلَامَتِ.

۲ **أَجَزُ + الْحِوَارَ = أَجَرَ الْحِوَارَ** (حرفِ ساکنِ لام در فعلِ امرِ أَجَرَ، به دلیلِ برخورد با حرفِ ساکنِ لام در الحِوَار کسره گرفته است). در اصطلاح گفته می‌شود: کسره برای رفع «التقاء ساکنین» آمده است.

٤ قَرَاغ: جای خالی «جمع: قَرَاغَات»

● التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: تَرْجِمْ فِعْلَ كُلِّ جُمْلَةٍ، ثُمَّ اكْتُبْ نَوْعَهُ. (فعل هر جمله را ترجمه کن، سپس نوعش را بنویس.)

۱- أَلَوْلَدُ كَتَبَ دُرُوسَهُ. كَتَبَ (=نوشت): فعل ماضی

پسر درسهایش را نوشت (نوشته است).

۲- صَدِيقِي يَكْتُبُ رِسَالَةً. يَكْتُبُ (=می‌نویسد): فعل مضارع

دوستم نامه‌ای می‌نویسد.

۳- رَجَاءٌ، اُكْتُبْ وَاجِبَاتَكَ. اُكْتُبْ (=بنویس): فعل امر

لطفا، تکالیفت را بنویس.

۴- زَمِيلِي مَا كَتَبَ التَّمْرِينَ. مَا كَتَبَ (=ننوشت): فعل ماضی منفی

همکلاسی‌ام تمرین را ننوشت.

۵- هُوَ سَيَكْتُبُ عَلَى اللُّوحِ. سَيَكْتُبُ (=خواهد نوشت): فعل مستقبل

او روی تابلو خواهد نوشت.

۶- سَوْفَ يَكْتُبُ الطَّبِيبُ وَصْفَةً. سَوْفَ يَكْتُبُ (=خواهد نوشت): فعل مستقبل

پزشک نسخه‌ای خواهد نوشت.

۷- لَا يَكْتُبُ الْعَاقِلُ عَلَى الشَّجَرَةِ. لَا يَكْتُبُ (=نمی‌نویسد): فعل مضارع منفی

فرد خردمند روی درخت نمی‌نویسد.

۸- مِنْ فَضْلِكَ لَا تَكْتُبْ عَلَى كُرْسِيِّكَ. لَا تَكْتُبْ (=ننویس): فعل نهی

لطفا روی صندلی‌ات ننویس.

● التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: اُكْتُبْ وَزْنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ، وَ حُرُوفَهَا الْأَصْلِيَّةَ. (وزن کلمات زیر و حروف اصلی‌شان را بنویس.)

۱- نَاصِرٌ، مَنصُورٌ، نَصِيرٌ: فاعِلٌ مفعول فاعِلٌ

۲- صَبَّارٌ، صَبُورٌ، صَابِرٌ: فاعِلٌ مفعول فاعِلٌ

تَرْجِمْ: ترجمه کن

ایران تونل
توشه‌ای برای موفقیت

ترتیب الأفعال وَ الضمائر فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

الصِّيْغَةُ	الضَّمِيرُ الْمُنْفَصِلُ	الضَّمِيرُ الْمَتَّصِلُ	الفِعْلُ الْمَاضِي	الفِعْلُ الْمُضَارِعُ	فِعْلُ الْأَمْرِ	فِعْلُ النَّهْيِ
١	هُوَ	هُ	فَعَلَ	يَفْعَلُ		
٢	هُمَا	هُمَا	فَعَلَا	يَفْعَلَانِ		
٣	هُمْ	هُمْ	فَعَلُوا	يَفْعَلُونَ		
٤	هِيَ	هَا	فَعَلَتْ	تَفْعَلُ		
٥	هُمَا	هُمَا	فَعَلَتَا	تَفْعَلَانِ		
٦	هُنَّ	هُنَّ	فَعَلْنَ	يَفْعَلْنَ		
٧	أَنْتِ	لَكَ	فَعَلْتَ	تَفْعَلُ	إِفْعَلْ	لَا تَفْعَلْ
٨	أَنْتُمَا	كُما	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لَا تَفْعَلَا
٩	أَنْتُمْ	كُكُمْ	فَعَلْتُمْ	تَفْعَلُونَ	إِفْعَلُوا	لَا تَفْعَلُوا
١٠	أَنْتِ	لِكِ	فَعَلْتِ	تَفْعَلِينَ	إِفْعَلِي	لَا تَفْعَلِي
١١	أَنْتُمَا	كُما	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لَا تَفْعَلَا
١٢	أَنْتُنَّ	كُنَّ	فَعَلْتُنَّ	تَفْعَلْنَ	إِفْعَلْنَ	لَا تَفْعَلْنَ
١٣	أَنَا	يَ	فَعَلْتُ	أَفْعَلُ		
١٤	نَحْنُ	نَا	فَعَلْنَا	نَفْعَلُ		

إِزْرَعُوا وَاغْرَسُوا، ... وَ اللَّهُ مَا عَمِلَ النَّاسُ عَمَلًا
أَحَلَّ* وَلَا أَطْيَبَ* مِنْهُ. الإمام الصادق عليه السلام

کشاورزی کنید و نهال بکارید ... به خدا سوگند مردم کاری را
حلال تر و خوب تر از آن انجام نداده اند.

دست کشاورز دست الفلاح

تَوْجَدُ قِصَصَ كَثِيرَةً فِي تَارِيخِ الْإِسْلَامِ تُبَيِّنُ* لَنَا قِيَمَةَ الْعَمَلِ؛ مِنْهَا: در تاریخ اسلام قصه‌های زیادی وجود دارد (یافت می‌شود) که ارزش کار را برای ما آشکار می‌کند؛ از جمله:

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ جَالِسًا مَعَ خَمْسَةِ مِنْ أَصْحَابِهِ تَحْتَ شَجَرَةٍ؛ پیامبر ﷺ با پنج تن از اصحابش (یارانش) زیر درختی نشسته بود؛

فَدَخَلَ عَلَيْهِمْ رَجُلٌ ذُو وَجْهِ* أَسْمَرٍ* وَ يَدَيْنِ خَشِيتَيْنِ*؛ پس مردی دارای چهره‌ای گندمگون و دستانی زبر بر آنها وارد شد؛

فَهُمْ الْحَاضِرُونَ مِنْ ظَاهِرِهِ أَنَّهُ فَلَاحٌ* وَ مِهْنَتُهُ* الزَّرَاعَةُ. حاضران از ظاهرش فهمیدند که او کشاورز است و شغلش کشاورزی است.

عِنْدَئِذٍ* ضَحِكَ وَاحِدٌ مِنَ الْحَاضِرِينَ در این هنگام یکی از حاضران خندید

وَ أَرَادَ أَنْ يَسْتَهْزِئَ بِهِ* ؛ و خواست که او را ریشخند کند؛

لَكِنَّ النَّبِيَّ ﷺ عِنْدَمَا شَاهَدَهُ رَحَبَ بِهِ* ولی پیامبر ﷺ وقتی او را دید، به او خوشامد گفت.

وَ أَجْلَسَهُ* إِلَى جَانِبِهِ. و او را کنار خود نشاند.

فَتَعَجَّبَ بَعْضُ الْحَاضِرِينَ مِنْ هَذَا الْعَمَلِ؛ پس برخی از حاضران از این کار تعجب کردند؛

ثُمَّ تَعَجَّبُوا كَثِيرًا حِينَمَا أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَ الْفَلَاحِ بِيَدِهِ وَ قَالَ: سپس بسیار تعجب کردند وقتی که رسول خدا ﷺ دست کشاورز را با دست خود گرفت و گفت:

«إِنَّهَا يَدٌ يُحِبُّهَا اللَّهُ وَ رَسُولُهُ».

«بی‌گمان این دستی است که خدا و رسولش آن را دوست دارد»

سَأَلَ رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: أَيُّ الْمَالِ خَيْرٌ؟ قَالَ: زَرْعُ زَرَعِهِ صَاحِبُهُ. مردی از رسول خدا ﷺ پرسید: کدام مال بهتر است؟ گفت: کشت و زراعتی که صاحبش آن را بکارد.

رَحِمَ اللَّهُ* أَمْرًا عَمِلَ عَمَلًا، فَأَتَقَنَهُ*. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ خدا رحمت کند آدمی را که کاری را کند، پس آن را درست و استوار انجام دهد.

أَفَةُ النَّجَجِ* الْكَسَلِ*. الْإِمَامُ عَلِيٌّ ؑ آفت موفقیت، تنبلی است.

رَحَّبَ بِهِ: به او خوشامد گفت «مضارع: يَرْحُبُ» رَحِمَ اللَّهُ: خدا رحمت کند! عِنْدَيْهِ: در این هنگام كَسَلَ: تنبلی ≠ نشاط مِهْنَةٌ: شغل = حِرْفَةٌ، شُغْل «جمع: مِهَن» نُجَحٌ: موفقیت = نَجَاح يَدَيْنِ حَشْنَتَيْنِ: دو دست زبر «حَشْنَةٌ: زبر» يَسْتَهْزِئُ بِهِ: او را ریشخند می کند «ماضی: اسْتَهْزَأَ بِ»	أَتَقَنَّ عَمَلًا: کاری را درست و استوار انجام داد «مضارع: يَتَقَنُّ» أَجْلَسَ: نشانید «مضارع: يُجْلِسُ» أَحَلَّ: حلال تر أَسْمَرَ: گندمگون أَطْيَبَ: خوب تر إِغْرَسُوا: نهال بکارید «ماضی: غَرَسَ / مضارع: يَغْرِسُ» تُبَيَّنَ: آشکار می کند «ماضی: بَيَّنَّ» ذو: دارای ذو وَجْهِ أَسْمَرَ: دارای چهره‌ای گندمگون
---	---

حَوْلَ النَّصِّ

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ.

- ۱- ما كَانَتْ مِهْنَةُ الرَّجُلِ الَّذِي دَخَلَ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ؟
شغل مردی که بر پیامبر ﷺ وارد شد چه بود؟
الزَّرَاعَةُ
- ۲- كَيْفَ كَانَ ظَاهِرُ الرَّجُلِ الَّذِي دَخَلَ فِي الْمَجْلِسِ؟
ظاهر مردی که وارد مجلس شد چگونه بود؟
كَانَ ذَا وَجْهِ أَسْمَرَ وَ يَدَيْنِ حَشْنَتَيْنِ.
- ۳- كَمْ صَحَابِيًّا كَانَ جَالِسًا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ ؟
چند صحابی همراه پیامبر ﷺ نشسته بود؟
خَمْسَةٌ
- ۴- مَنْ رَحَّبَ بِالرَّجُلِ الَّذِي دَخَلَ الْحَاضِرِينَ؟
چه کسی به مردی که بر حاضران وارد شد، خوشامد گفت؟
النَّبِيُّ ﷺ
- ۵- مَاذَا أَرَادَ أَنْ يَفْعَلَ الرَّجُلُ الَّذِي صَحِكَ عَلَى الْقَلَّاحِ؟
مردی که به کشاورز خندید چه چیزی خواست انجام دهد؟
أَرَادَ أَنْ يَسْتَهْزِئَ بِهِ.
- ۶- أَيْنَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ جَالِسًا؟
پیامبر خدا ﷺ کجا نشسته بود؟
تَحْتَ شَجَرَةٍ
- ۷- أَيُّ يَدٍ مَحْبُوبَةٌ عِنْدَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ؟
کدام دست نزد خدا و پیامبرش دوست‌داشتنی است؟
يَدُ الْقَلَّاحِ

الأعداد من واحد إلى مئة^٦

اعداد از يك تا صد

الأعداد الأصلية (واحد إلى مئة)		الأعداد الترتيبية (الأول إلى العشرين)	
واحد / واحدة ١	أحد عشر / إحدى عشرة ١١	الأول / الأولى يك	الأحد عشر / يازدهم
اثنان / اثنتان ٢	إثنا عشر / اثنتا عشرة ١٢	الثاني / الثانية دوم	الثاني عشر / دوازدهم
ثلاثة / ثلاث ٣	ثلاثة عشر / ثلاث عشرة ١٣	الثالث / الثالثة سوم	الثالث عشر / سيزدهم
أربعة / أربع ٤	أربعة عشر / أربع عشرة ١٤	الرابع / الرابعة چهارم	الرابع عشر / چهاردهم
خمس / خمس ٥	خمس عشر / خمس عشرة ١٥	الخامس / الخامسة پنجم	الخامس عشر / پانزدهم
ست / ست ٦	ستة عشر / ست عشرة ١٦	السادس / السادسة ششم	السادس عشر / شانزدهم
سبعة / سبع ٧	سبعة عشر / سبع عشرة ١٧	السابع / السابعة هفتم	السابع عشر / هفدهم
ثمانية / ثماني ٨	ثمانية عشر / ثماني عشرة ١٨	الثامن / الثامنة هشتم	الثامن عشر / هیجدهم
تسعة / تسع ٩	تسعة عشر / تسع عشرة ١٩	التاسع / التاسعة نهم	التاسع عشر / نوزدهم
عشرة / عشر ١٠	عشرون / عشرين ٢٠	العاشر / العاشرة دهم	العاشر عشر / بیستم

بیشتر بدانیم:

- ١- عددهای اصلی ثلاثة تا عشرة به دو شکل با «ة» و بدون «ة» می آیند؛ مثال: أربعة و أربع (چهار).
 - ٢- عددهای ٢٠، ٣٠، ٤٠، ٥٠، ٦٠، ٧٠، ٨٠، ٩٠ با «ون» و «ین» می آید؛ مثال: أربعون، أربعين (چهل).
 - ٣- «مئة» به صورت «مائة» نیز نوشته می شود.
 - ٤- در زبان عربی یکان پیش از دهگان می آید؛ مثال: أربعة و خمسون یعنی «پنجاه و چهار».
 - ٥- برای ساعت از اعداد ترتیبی استفاده می شود و برای دقیقه و ثانیه از اعداد اصلی.
- ٤:٤٥ به دو شکل قابل نوشتن است:
- ← الرابعة و خمسة و أربعون دقائق (چهار و پنج دقیقه) - الخامسة إلا ربعاً (یک ربع مانده به پنج)
- ٦- اصطلاحات کاربردی در دقیقه: دقیقتان / دو دقیقه / الربع = پانزده دقیقه / الثلث: بیست دقیقه / النصف = سی دقیقه
 - تعابیر «مانده به» یا «کم» در زبان فارسی معادل «إلا» در زبان عربی است.
 - ٧- اعداد عقود اگر با «الف و لام» به کار روند اعداد ترتیبی محسوب می شوند. مانند: أربعين (چهل)؛ عدد اصلی / الأربعين (چهل)؛ عدد ترتیبی
 - ٨- خمسة في المئة = ٥٠٪ - خمسة في مئة = ١٠٠ × ٥ - خمسمئة: ٥٠٠

نکته: معنای برخی کلمات داخل جمله مشخص می شود:

- واحدة: (عدد اصلی به معنای «یک» / یگانه
- کم الساعة؟ الواحدة و النصف. ساعت چند است؟ یک و نیم
- ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً...﴾ الآية: ٩٢ بی گمان این امت شماست؛ امتی یگانه
- ثانية (عدد ترتیبی به معنای «دوم» ، واحد زمان به معنای «ثانیه»)
 - أنا جئت للمرة الثانية. من برای بار دوم (دومین بار) آمده ام.
 - تتكوّن الدقيقة الواحدة من ستين ثانية. یک دقیقه از شصت ثانیه تشکیل می شود.
- رابعة (عدد ترتیبی به معنای چهارم، نشانگر ساعت به معنای چهار، نام شاعر عرب)
 - قرأت الصفحة الرابعة من هذا الكتاب. صفحه چهارم این کتاب را خواندم.
 - الساعة الآن هي الرابعة إلا ربعاً. الان ساعت یک ربع به چهار است.
 - رابعة بنت اسماعيل العدوية وُلدت في مدينة البصرة. رابعه دختر اسماعیل عدویه در شهر بصره متولد شد.

^٦ آموزش قواعد محدود از اهداف کتاب درسی نیست.

اهل البيت است ايران از كركم است در حالی كه اهل بيت را دوست	بُ الْعِرَاقِي هُوَ الشَّعْبُ الْمَشْهُورُ بِالكَرِّمِ الْعَالَمِ وَهُمْ خُدَامُ أَهْلِ الْبَيْتِ. ملت عراق مِلَّت مشهور به بخشندگی و
لمنندند	

سَائِح: گردشگر «جمع: سَائِحُونَ و سِيَّاح مُنْدُ سَنَوَاتٍ: سال ها پیش يَتَمَتَّعُ بـ...: برخورداریست از ...

التَّحَارِيرُ

● التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ: أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الْآتِيَةِ. (به سوالات زیر پاسخ بده).

۱- گم مَرَّةً تَشْرِفَ هَاشِمٌ لِلزِّيَارَةِ؟ هاشم چند بار برای زیارت مشرف شده است؟

(أ) مَرَّةٌ واحدةٌ (يُلبَّاس) (ب) مَرَّتَيْنِ (دوبار) ✓ (ج) ثَلَاثَ مَرَّاتٍ (سه بار)

۲- كَيْفَ وَجَدَ عَمْرًا إِيرَانَ عِنْدَمَا جَاءَ لِلزِّيَارَةِ؟ عَمَّرَ وَتَقَبَّلَهُ بِرَحْمَةٍ لِيُخْبِرَهُ بِحَالِ الْبَلَدِ وَنُحُوسِ الْوَقْتِ. كَيْفَ وَجَدَ عَمْرًا إِيرَانَ عِنْدَمَا جَاءَ لِلزِّيَارَةِ؟ عَمَّرَ وَتَقَبَّلَهُ بِرَحْمَةٍ لِيُخْبِرَهُ بِحَالِ الْبَلَدِ وَنُحُوسِ الْوَقْتِ.

(أ) وَجَدَهَا جَمِيلَةً. آن را زیبا یافت. ✓

(ب) وَجَدَهَا وَاسِعَةً جَدًّا. آن را بسیار پهناور یافت.

(ج) وَجَدَهَا بَلَدًا بَارِدًا. آن را کشوری سرد یافت.

۳- ما رأي عَمَّار في الشَّعب الإيراني؟ نظر عَمَّار در مورد ملت ایران چیست؟

(۱) هُوَ الشَّعْبُ الْمَشْهُورُ بِالْكَرَمِ وَ السَّخَاءِ فِي الْعَالَمِ. همان ملت مشهور به سخاوت و بخشندگی در جهانند.

(ب) يَتَمَتَّعُ بِثَقَافَةٍ غَنِيَّةٍ. از فرهنگی غنی برخوردارند. ✓

(ج) وَجَدَهُمْ شَعْبًا كَثِيرَ الْعَمَلِ. آنها را ملتّی پرکار یافت.

۴- ما رأي هاشم في الشعب العراقي؟ نظر هاشم در مورد ملت عراق چیست؟

(أ) الشَّعْبُ الْعِرَاقِيُّ يَتَمَيَّزُ^{٨٩} بِتَارِيخٍ عَرِيقٍ. مِلَّتْ عِرَاقٌ بِه تَارِيخِي رِيشَه دَار مِتْمَايزِ اسْت.

(ب) الشَّعْبُ الْعِرَاقِيُّ مُمَيِّزٌ فِي الْأَطْعَمَةِ وَالْأَشْرَبَةِ. مَلَّتْ عِرَاقٌ فِي أَشْجَانِهَا مَتَابِزٌ.

(ج) شَعْبُ الْعِرَاقِ مَشْهُورٌ بِالكَرَمِ وَ السَّخَاءِ فِي الْعَالَمِ. مِلَّتِ عِرَاقِ دَرْ جِهَانِ مَشْهُورٌ بِي سَخَاوَتِ وَ بَخْشَنْدِگِیِ هَسْتَنْد. ✓

5- أَيْنَ تَحَدَّثُ هَاشِمٌ وَ عَمَّارٌ مَعَ بَعْضٍ*؟ کجا هاشم و عمار با یکدیگر گفتگو کردند؟

(أ) في العراق (ب) في إيران ✓ (ج) في باكستان

● التَّمْرِينُ الثَّانِي: أَجْرُ الْحَوَارِ مَعَ زَمِيلِكَ فِي الصَّفِّ. (حوار را با همکلاسی هایت در کلاس اجرا کن.)

۱۰۰
 ۲۰۰
 ۳۰۰
 ۴۰۰
 ۵۰۰
 ۶۰۰
 ۷۰۰
 ۸۰۰
 ۹۰۰
 ۱۰۰۰

^۷ برای دبیر: «وَجَدَ» از افعال قلوب است که بر یقین دلالت می‌کند. افعال قلوب یا همان افعال متعدی به دومفعول هستند که پس از گرفتن فاعل، بر جمله اسمیه وارد می‌شوند و مبتدا و خبر را به عنوان مفعول منصوب می‌سازند. اما اگر از مفعول دوم یعنی خبر، بی‌نیاز باشد گاهی به منصوب کردن یک مفعول بسنده می‌کنند و متعدی به یک مفعول می‌شوند؛ مانند: عَلِمْتُ الْمَسْأَلَةَ. مسئله را فهمیدم.

^۸ برای دسر: قَهْمَر: از دیگری جدا شد و تنها ماند / قَهْمَر: معروف و مشهور شد به، متمایز است

در آخرین زیارت مشهد الرضا را چگونه یافتی؟ - بسیار زیبا

بہ کلام شہر دوست داری سفر کنی؟ - بہ یزد۔

چند بار کربلا مشرف شدی؟ - سه بار

آیا به قم سفر کردی؟ - بله، سفر کردم.

دوست داری با چه کسی سفر کنی؟ - با خانواده ام.

برای چی به کرمان سفر می‌کنی. - برای دیدن آثار تاریخی‌اش.

کی بہ طبع سفر می کنی؟ - بہ زودی. در نیمہ پاییز.

آیا تو اهل زاهدانی؟ - نه من اهل ساوه هستم.

کجا سکونت داری؟ - در خیابان مطهری ساوجی.

چند سالتہ؟ - شانزده ساله ام.

هفته چند روز است؟ - هفت روز

چند برادر و خواهر داری؟ - سه برادر و دو خواهر

در سال چند فصل است؟ - چهار فصل

۴- گم عددُ الشُّهُورِ؟ اثنَا عَشَرَ شَهْرًا.

تعداد ماه‌ها چندتاست؟ - دوازده ماه

۵- گم عددُ ألعابِ الرِّيَاضةِ الَّتِي تَعْرِفُهَا؟ أَرْبَعُ عَشْرَةَ لَعْبَةً.

تعداد بازی‌های ورزشی که می‌شناسی (بلدی) چندتاست؟ - چهارده بازی

۶- گم كِتَابًا دِرَاسِيًّا * تَدْرُسُ *؟ اَعَشْرَةُ كُتُبٍ.

چند تا کتاب درسی می‌خوانی؟ - ده کتاب

۷- گم مِنَ النُّقُودِ لَدَيْكَ *؟ خَمْسَةُ مِلايِينَ تَومَانًا.

چقدر پول داری؟ - پنج میلیون تومان

۸- گم لَكَ مِنَ الْأَصْدِقَاءِ؟ اَتِسْعَةُ أَصْدِقَاءٍ.

چند تا دوست داری؟ - نه (۹) دوست.

۹- بِكَمْ اشْتَرَيْتَ قَلَمَكَ؟ اَخْمِيسَةُ وَعِشْرِينَ أَلْفَ تَومَانًا.

قلمت را چند خریدی؟ - بیست و پنج هزار تومان.

۱۰- گم عُمْرُكَ؟ اَستَةُ عِشْرِينَ عَامًا.

چند سالته؟ - شانزده سال.

دراسي: درسی درس: درس خواند لَدَيْكَ: نزد تو، داری لَدَي: نزد

● التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: اُكْتُبْ فِي الْفَرَاغِ عَدَدًا تَرْتِيبِيًّا مُنَاسِبًا. (عدد ترتیبی مناسب را در جای خالی بنویس).

۱- الشَّهْرُ السَّابِعُ مِنَ شُهُورِ السَّنَةِ شَهْرُ مِهْر. ماه هفتم از ماه‌های سال، ماه مهر است.

۲- الْيَوْمُ السَّادِسُ مِنْ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ يَوْمُ الْخَمِيسِ. روز ششم از ایام هفته، روز پنجشنبه است.

۳- نَحْنُ فِي الصَّفِّ الْعَاشِرِ فِي هَذِهِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ. ما در این سال تحصیلی، کلاس دهم هستیم.

۴- الْفَصْلُ الرَّابِعُ فِي السَّنَةِ الْإِيرَانِيَّةِ فَصْلُ الشِّتَاءِ. فصل چهارم در سال ایرانی، فصل زمستان است.

۵- الْفَصْلُ الْخَالِثُ فِي السَّنَةِ الْإِيرَانِيَّةِ فَصْلُ الْخَرِيفِ. فصل سوم در سال ایرانی، فصل پاییز است.

۶- يَأْخُذُ الْفَائِزُ الْأَوَّلُ جَائِزَةً ذَهَبِيَّةً وَ الْفَائِزُ الْثَانِي جَائِزَةً فَضِيَّةً. برنده اول جایزه طلایی و برنده دوم جایزه نقره‌ای می‌گیرد.

● التَّمْرِينُ السَّادِسُ: ضَعْ * فِي الْفَرَاغِ عَدَدًا مُنَاسِبًا مِنَ الْأَعْدَادِ التَّالِيَةِ ثُمَّ كَمِّلْ * التَّرْجَمَةَ.

(در جای خالی عددی مناسب از اعداد زیر را بگذار و سپس ترجمه را کامل کن.)

خَمْسُ / اِثْنَانِ / ثَلَاثَةٌ

۱- الصَّبْرُ ثَلَاثَةٌ صَبْرٌ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ، وَ صَبْرٌ عَلَى الطَّاعَةِ * وَ صَبْرٌ عَنِ الْمَعْصِيَةِ * . رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بردباری بر سه گونه است: بردباری هنگام مصیبت، بردباری بر بندگی، بردباری بر نافرمانی.

۲- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اِثْنَانُ^۱ لَا يَنْتَظِرُ اللَّهُ إِلَيْهِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ: «قَاطِعُ الرَّحِمِ وَ جَارُ السَّوَةِ». فرستاده خدا ﷺ فرمود: خدا روز رستاخیز به دو نفر نمی‌نگرد: «برنده پیوند خویشان و همسایه بد».

۳- عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ: الْوَرَعُ فِي الْخَلْوَةِ، وَ الصَّدَقَةُ فِي الْقَلَّةِ * وَ الصَّبْرُ عَلَى الْمُصِيبَةِ، الصَّدْقُ عِنْدَ الْخَوْفِ، وَ الْحِلْمُ * عِنْدَ الْعُصْبِ وَ الْإِمَامُ السَّجَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

نشانه‌های مومن پنج چیز است: پارسایی در خلوت، صدقه در تنگدستی و بردباری بر مصیبت، راستگویی هنگام ترس و شکیبایی هنگام خشم.

- ۱- ضَعْ: بگذار «ماضی: وَضَعَ / مضارع: يَضَعُ» ۲- كَمِّلْ: کامل کن «ماضی: كَمَّلَ / مضارع: يُكَمِّلُ» ۳- طَاعَةٌ: بندگی
۴- مَعْصِيَةٌ: نافرمانی ۵- قِلَّةٌ: کمی ≠ كَثَرَةٌ ۶- حِلْمٌ: شکیبایی = صَبْرٌ: بردباری

● التَّمْرِينُ السَّابِعُ: اُكْتُبِ السَّاعَةَ بِالْأَرْقَامِ. (ساعت را به ارقام بنویس.)

الْعَاشِرَةُ وَ أَحَدَ عَشَرَ دَقِيقَةً (۱۰:۱۱)

- ۱- اَلتَّاسِعَةُ وَ خَمْسٌ وَ خَمْسُونَ دَقِيقَةً. (نه و پنجاه و پنج دقیقه) ۹ : ۵۵
- ۲- اَلْحَادِيَّةُ عَشْرَةٌ إِلَّا عَشَرَ دَقَائِقَ. (ده دقیقه مانده به یازده) ۱۰ : ۵۰
- ۳- اَلسَّابِعَةُ وَ عِشْرُونَ دَقِيقَةً. (هفت و بیست دقیقه) ۷ : ۲۰
- ۴- اَلرَّابِعَةُ وَ أَرْبَعُونَ دَقِيقَةً. (چهار و چهل دقیقه) ۴ : ۴۰
- ۵- اَلثَّلَاثَةُ إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ. (پنج دقیقه مانده به سه) ۲ : ۵۵
- ۶- اَلثَّانِيَّةُ عَشْرَةٌ تَمَامًا. (دوازده تمام) ۱۲ : ۰۰
- ۷- اَلسَّادِسَةُ إِلَّا رُبْعًا. (یک ربع مانده به شش) ۵ : ۴۵
- ۸- اَلْخَامِسَةُ وَ النِّصْفُ. (پنج و نیم) ۵ : ۳۰
- ۹- اَلْوَاحِدَةُ وَ دَقِيقَتَانِ. (یک و دو دقیقه) ۱ : ۰۲
- ۱۰- اَلْعَاشِرَةُ وَ الثَّلَاثُ. (ده و بیست دقیقه) ۱۰ : ۲۰

جهت یادآوری: اصطلاحات کاربردی در دقیقه: دقیقتان: دو دقیقه / الرُّبْعُ = پانزده دقیقه / الثَّلَاثُ: بیست دقیقه / النِّصْفُ = سی دقیقه

^۱ برای دبیر: در مورد اثنان و ترجمه عبارت

عده‌ای از علماء آن را در باب اشتغال دانسته و ترجیح بر رفع آن دارند. پس «اثنان»، مبتدا و مرفوع است و «لا ينظر» درمحل رفع خبر. ترجمه به این شکل می‌شود: خدا روز

رستاخیز به دو نفر نمی‌نگرد

عده‌ای دیگر با توجه به اینکه اسم باید صالح بر ابتداء باشد، پس مبتدا نمی‌تواند نکره محضه بدون مخصّص باشد، این عبارت را خارج از باب اشتغال میدانند و جمله‌ی بعد از مبتدا را نعت می‌دانند. طبق این نظریه «اثنان»، مبتدا و مرفوع است و «لا ينظر» جمله وصفیه. ترجمه به این شکل می‌شود: دو نفرند که خدا روز رستاخیز به آنها نمی‌نگرد.

در نتیجه هر دو شکل ترجمه درست است.

● التمرين الثامن: تَرْجِمِ العِبَارَاتِ التَّالِيَةَ.

(عبارات زیر را ترجمه کن.)

١- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ طَوْلَ قَامَةِ الزَّرَافَةِ سِتَّةُ أَمْتَارٍ * وَ تَسْتَطِيعُ رُؤْيَهُ خَلْفَهَا دُونَ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا؟
آیا می‌دانی که طول قد زرافه ۶ متر است و می‌تواند پشت سرش را ببیند بدون اینکه سرش را بچرخاند؟

٢- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الْكَلْبَ يَقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ * صَوْتِ السَّاعَةِ مِنْ مَسَافَةِ أَرْبَعِينَ قَدَمًا؟
آیا می‌دانی که سگ قادر به شنیدن صدای ساعت از فاصله ۴۰ قدمی است؟

٣- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ عَدَدَ أَنْوَاعِ الْأَسْمَاكِ يَزِيدُ عَنْ * خَمْسَةِ وَ عِشْرِينَ أَلْفَ نَوْعٍ؟
آیا می‌دانی که تعداد انواع ماهی‌ها بیش از ۲۵ هزار نوع است؟

٤- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ النَّمْلَةَ * تَقْدِرُ عَلَى حَمْلِ شَيْءٍ يَفُوقُ * وَزْنَهَا خَمْسِينَ مَرَّةً؟
آیا می‌دانی که مورچه می‌تواند چیزی را حمل کند که ۵۰ برابر بالاتر از وزنش است؟
(مورچه قادر به حمل چیزی ۵۰ برابر بالاتر از وزن خود است.)

٥- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ ثَمَانِينَ بِالْمِئَةِ مِنْ مَوْجُودَاتِ الْعَالَمِ حَشَرَاتٌ؟
آیا می‌دانی که هشتاد درصد موجودات جهان، حشرات هستند؟

٢- دُونَ أَنْ تُدِيرَ: بی آنکه بچرخاند «ماضی: أَدَارَ / مضارع: يُدِيرُ»

١- أَمْتَارٌ: جمع متر

٤- يَزِيدُ عَنْ: بیش از ... است

٣- سَمَاعٌ: شنیدن = سَمِعَ

٦- يَفُوقُ: بالاتر است از ...

🏠 النَّشَاطُ اللُّغَوِيُّ 🏠

اُكْتُبِ اسْمَ كُلِّ مِهْنَةٍ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ تَحْتَ صَوَرَتِهَا الْمُنَاسِبَةِ.

فَلَّاحَةٌ: کشاورز / بَيْطَرِيَّةٌ: دامپزشکی / صَانِعَةُ التَّمَاثِيلِ: مجسمه ساز / تِقْنِي الحَاسُوبِ: تکنسین رایانه / طَبَّاحَةٌ: آشپز / مُصَلِّحُ السَّيَّارَاتِ: مکانیک / مُهَنْدِسُ الْعِمَارَةِ: مهندس ساختمان / مُصَلِّحُ الْأَنَابِيِبِ: (سَبَّاک) لوله کش / مُصَلِّحُ الْأَجْهَزَةِ الْمَنْزِلِيَّةِ: تعمیرکار لوازم خانگی / مُحَاسِبَةٌ: حسابدار / مُصَوِّرَةٌ: عکاس / عَامِلُ الْمَطْبَعَةِ: کارگر چاپخانه = مَطْبَعِي

مُصَلِّحُ الْأَجْهَزَةِ الْمَنْزِلِيَّةِ

صَانِعَةُ التَّمَاثِيلِ

مُصَلِّحُ الْأَنَابِيِبِ

مُصَوِّرَةٌ

بَيْطَرِيَّةٌ

مُصَلِّحُ السَّيَّارَاتِ

عَامِلُ الْمَطْبَعَةِ

فَلَّاحَةٌ

مُحَاسِبَةٌ

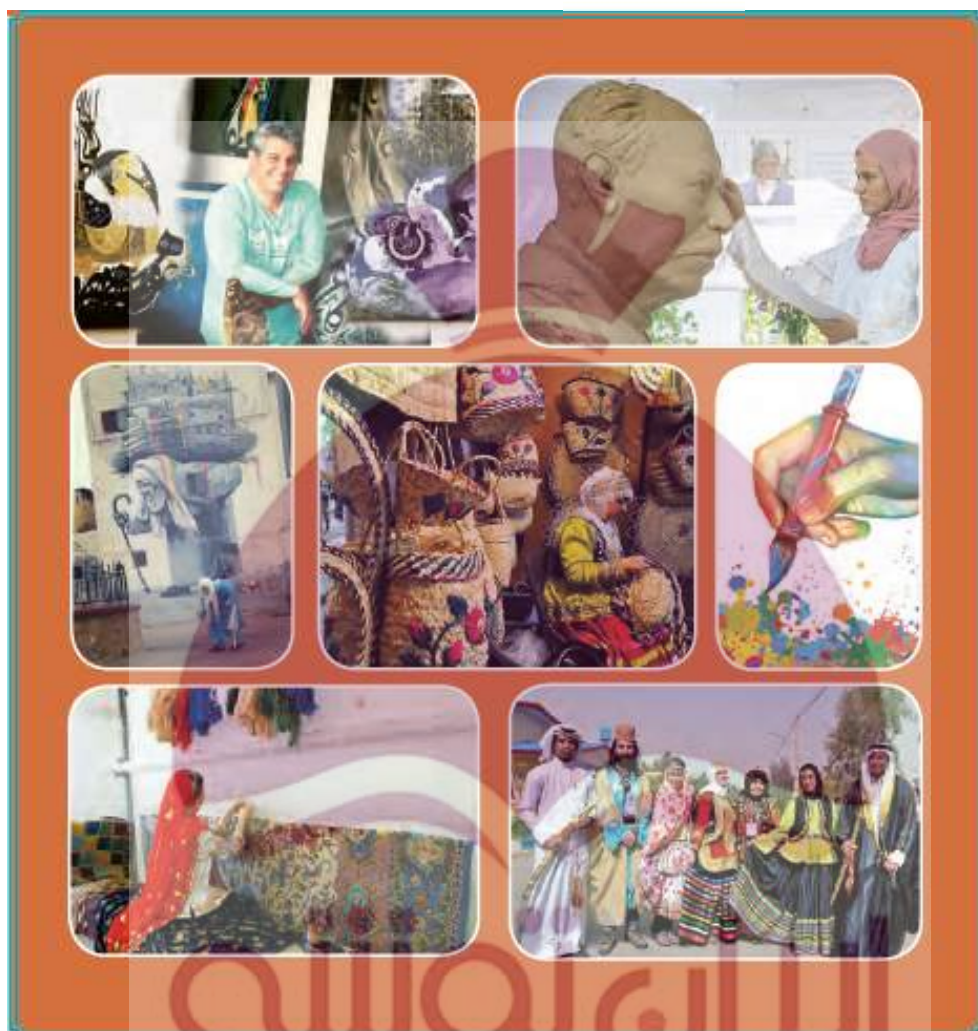

مُهَنْدِسُ الْعِمَارَةِ

طَبَّاحَةٌ

تِقْنِي الحَاسُوبِ

الدرس الثالث

ایران بویژه
توشه‌ای برای موفقیت

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد.

حَقِيقَةُ الْعَمَلِ ١٠ ارزش کار

عِنْدَمَا رَجَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ إِحْدَى الْغَزَوَاتِ* ،
هَنَگَمی که پیامبر خدا ﷺ از یکی از جنگ‌ها برگشت،

اسْتَقْبَلَهُ* أَحَدُ أَصْحَابِهِ بِاسْمِ «سَعْدِ الْأَنْصَارِيِّ»،
یکی از اصحابش به نام «سعد انصاری» به پیشواز او رفت. (از او استقبال کرد)

فَصَافَحَهُ* النَّبِيُّ ﷺ وَ وَجَدَ يَدَهُ خَشِنَةً؛
پس پیامبر ﷺ به او دست داد و دست او را، زبر یافت (دید)؛

ثُمَّ سَأَلَهُ: «لِمَاذَا يَدُكَ هَكَذَا؟»
سپس از او پرسید: «چرا دستت اینچنین است؟»

أَجَابَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَشْتَغَلُ فِي الْمَرْعَةِ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى* اللَّيْلِ لِنَفَقَةِ عِيَالِي.
پاسخ داد: ای فرستاده خدا، از صبح تا شب در مزرعه برای خرجی (هزینه) خانواده‌ام (زن و بچه ام) کار می‌کنم.

فَقَبَّلَ* رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَهُ وَقَالَ: «هَذِهِ يَدٌ لَا تَمْسُهَا* النَّارُ أَبَدًا».
پس فرستاده خدا ﷺ دست او را بوسید و گفت: «این دستی است که هرگز آتش آن را لمس نمی‌کند».

الْمُعْجَمُ

غَزَوَات: جنگ‌ها «مفرد: غَزْوَة»	اسْتَقْبَلَ: به پیشواز رفت
قَبَّلَ: بوسید	«مضارع: يَسْتَقْبِلُ»
«مضارع: يُقَبِّلُ»	حَتَّى: تا = إلى
لَا تَمْسُ: لمس نمی‌کند	صَافَحَ: دست داد
«ماضی: مَسَّ»	«مضارع: يُصَافِحُ»

و قطعا تو بر اخلاق عظیم و برجسته‌ای هستی!

لَهُمْ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ إجابةً قَصِيرَةً.

لَنَنْدُنَّ عِنْدَمَا رَجَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ إِحْدَى الْعَزَوَاتِ.

۱- مَتَى اسْتَقْبَلَ الصَّحَابِيُّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ؟
کی صحابی به پیشواز فرستاده خدا ﷺ رفت ؟

لَنَنْدُنَّ لِنَفَقَةِ إِعْيَالِهِ.

۲- لِمَاذَا كَانَ الصَّحَابِيُّ يَشْتَغِلُ حَتَّى اللَّيْلِ ؟
چرا صحابی تا شب کار می کرد ؟

لَنَنْدُنَّ خَشَنَةً.

۳- كَيْفَ كَانَ ظَاهِرُ يَدِ الصَّحَابِيِّ ؟
ظاهر دست صحابی چگونه بود ؟

لَنَنْدُنَّ النَّبِيَّ ﷺ.

۴- مَنْ سَأَلَ: «لِمَاذَا يَدُكَ هَكَذَا» ؟
چه کسی پرسید: «چرا دستت اینچنین است» ؟

لَنَنْدُنَّ «سَعْدُ الْأَنْصَارِيِّ».....

۵- مَا اسْمُ الصَّحَابِيِّ فِي الْقِصَّةِ ؟
اسم صحابی در این داستان چیست ؟

لَنَنْدُنَّ فِي الْمَرْوَةِ.

۶- أَيْنَ كَانَ الصَّحَابِيُّ يَشْتَغِلُ ؟
صحابی کجا کار می کرد ؟

(أ) تَرْجِمِ الْحَدِيثَ. (حدیث را ترجمه کن)

قَبَّلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَ الْفَلَّاحِ وَقَالَ: پیامبر خدا دست کشاورز را بوسید و گفت:

هَذِهِ يَدٌ لَا تَمَسُّهَا النَّارُ أَبَدًا. «این دستی است که هرگز آتش آن را لمس نمی کند»

(ب) اِشْرَحْ رِسَالَةَ هَذِهِ الرِّوَايَةِ بِإِخْتِصَارٍ. (پیام این روایت را بطور خلاصه توضیح بده)

...هذه الرواية تكرم العمل والجهد الشخصي وتظهر قيمة السعي والاجتهاد وتدعو إلى احترام الطبقة العمال والكادحين. این روایت کار و زحمت شخصی را گرامی می دارد و ارزش تلاش و کوشش را نشان می دهد و دعوت می کند که به طبقه کارگران و زحمت کشان احترام بگذاریم.

الْعَمَلُ الشَّرِيفُ عِبَادَةٌ. وَ الْيَدُ الَّتِي تَعْمَلُ بِصِدْقٍ وَ إِخْلَاصٍ هِيَ يَدٌ طَاهِرَةٌ لَا تَمَسُّهَا النَّارُ أَيْ أَنَّ صَاحِبَهَا مَحْبُوبٌ عِنْدَ اللَّهِ. کار شرافتمندانه عبادت است؛ و دستی که با صداقت و اخلاص کار می کند، دست پاکی است که آتش آن را لمس نمی کند.

المَاضِي وَ الْمُضَارِعُ وَ الْمَصَدَرُ (۱) **مفرد منکر غایب**

بیشتر فعل های «ماضی سوم شخص مفرد» که با آن آشنا شده‌اید از سه حرف اصلی تشکیل می‌شدند؛ مانند خَرَجَ، عَرَفَ، قَطَعَ و شَكَرَ.

«ماضی سوم شخص مفرد» برخی فعل‌ها بیشتر از سه حرف اصلی است؛ مانند اِسْتَخْرَجَ، اِعْتَرَفَ، اِنْقَطَعَ و تَشَكَّرَ؛ اکنون با فعل‌هایی آشنا می‌شوید که «ماضی سوم شخص مفرد» آنها علاوه بر سه حرف اصلی، حرف یا حروف بیشتری دارد.

وزن فعل‌ها و مصدرهای جدول زیر را حفظ کنید.

باب	الماضي	المضارع	المصدر
اِسْتَفْعَلَ	اِسْتَفْعَلْ	يَسْتَفْعِلُ	اِسْتِفْعَال
اِفْتَعَلَ	اِفْتَعَلْ	يَفْتَعِلُ	اِفْتِعَال
اِنْفَعَلَ	اِنْفَعَلْ	يَنْفَعِلُ	اِنْفِعَال
تَفَعَّلَ	تَفَعَّلْ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعُّل

مثال:

باب	الماضي	المضارع	المصدر
اِسْتَفْعَلَ	اِسْتَرْجَعَ: پس گرفت	يَسْتَرْجِعُ: پس می‌گیرد	اِسْتِرْجَاع: پس گرفتن
اِفْتَعَلَ	اِسْتَعَلَ: کار کرد	يَسْتَعِلُ: کار می‌کند	اِسْتِغَال: کار کردن
اِنْفَعَلَ	اِنْفَتَحَ: باز شد	يَنْفَتِحُ: باز می‌شود	اِنْفِتَاح: باز شدن
تَفَعَّلَ	تَخَرَّجَ: دانش آموخته شد	يَتَخَرَّجُ: دانش آموخته می‌شود	تَخَرُّج: دانش آموخته شدن

آنچه در یادگیری فعل‌ها مهم است شناسه‌ها هستند که در سه سال گذشته با آنها آشنا شده‌اید.

یادآوری فعل ماضی که در پایه هفتم خواندید:

«ت» در «فَعَلْتُ» (انجام دادم) مانند:

اِسْتَخْرَجْتُ اِكْتَسَبْتُ اِنْسَحَبْتُ تَعَلَّمْتُ

«ت» در «فَعَلْتِ» (انجام دادی) مانند:

اِسْتَخْرَجْتِ اِكْتَسَبْتِ اِنْسَحَبْتِ تَعَلَّمْتِ

«ـ» در «فَعَلَ» (انجام داد) مانند:

اِسْتَخْرَجَ اِكْتَسَبَ اِنْسَحَبَ تَعَلَّمَ

«نا» در «فَعَلْنَا» (انجام دادیم) مانند:

اِسْتَخْرَجْنَا اِكْتَسَبْنَا اِنْسَحَبْنَا تَعَلَّمْنَا

«تُم» در «فَعَلْتُمْ» (انجام دادم) مانند:

اِسْتَخْرَجْتُمْ اِكْتَسَبْتُمْ اِنْسَحَبْتُمْ تَعَلَّمْتُمْ

«واو» در «فَعَلُوا» (انجام دادند) مانند:

اِسْتَخْرَجُوا اِكْتَسَبُوا اِنْسَحَبُوا تَعَلَّمُوا

^{۱۱} دانش آموز باید وزن فعل‌ها و مصدرهای این جدول را حفظ باشد و توانایی تشخیص آنها را داشته باشد.

اکنون با توجه به شناسه ترجمه کنید.

اِسْتَعْلَ: کار کرد	اِسْتَعْلَوْا: کار کردند
تَعْلَم: یاد گرفت	تَعْلَمُوْمْ: یاد گرفتید
اِنْقَطَعَ: بریده شد	اِنْقَطَعَتْ: بریده شد
اِسْتَغْفَرَ: آمرزش خواست.	اِسْتَغْفَرْنَا: آمرزش خواستیم

یادآوری فعل مضارع که در پایه هشتم خواندید:

«أَ» در «أَفْعَلُ» (انجام می‌دهم) مانند:	اَسْتَخْرِجُ اُكْتَسِبُ اَنْسَحِبُ اَتَعْلَمُ
«تَ» در «تَفْعَلُ» (انجام می‌دهی) مانند:	تَسْتَخْرِجُ تَكْتَسِبُ تَنْسَحِبُ تَتَعْلَمُ
«يَ» در «يَفْعَلُ» (انجام می‌دهد) مانند:	يَسْتَخْرِجُ يَكْتَسِبُ يَنْسَحِبُ يَتَعْلَمُ
«نَ» در «نَفْعَلُ» (انجام می‌دهیم) مانند:	نَسْتَخْرِجُ نَكْتَسِبُ نَنْسَحِبُ نَتَعْلَمُ
«تَ» + «ریشه» + «وْنَ» در «تَفْعَلُوْنَ» (انجام می‌دهید) مانند:	

تَسْتَخْرِجُوْنَ تَكْتَسِبُوْنَ تَنْسَحِبُوْنَ تَتَعْلَمُوْنَ

«يَ» + «ریشه» + «وْنَ» در «يَفْعَلُوْنَ» (انجام می‌دهند) مانند:

يَسْتَخْرِجُوْنَ يَكْتَسِبُوْنَ يَنْسَحِبُوْنَ يَتَعْلَمُوْنَ

اکنون با توجه به شناسه ترجمه کنید.

يَبْتَسِمُ: لبخند می‌زند	يَبْتَسِمُونَ: لبخند می‌زنند
يَتَكَلَّمُ: سخن می‌گوید	يَتَكَلَّمُونَ: سخن می‌گویند
يَنْسَحِبُ: عقب‌نشینی می‌کند	يَنْسَحِبُونَ: عقب‌نشینی می‌کنند
يَتَعْلَمُ: یاد می‌گیرد	يَتَعْلَمُونَ: یاد می‌گیرند

● التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ: تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ التَّالِيَةَ.

ماضی	مضارع	مصدر
اِسْتَغْفَرَ: آمرزش خواست	يَسْتَغْفِرُ: آمرزش می‌خواهد	اِسْتِغْفَار: آمرزش خواستن
اِعْتَذَرَ: پوزش خواست	يَعْتَذِرُ: پوزش می‌خواهد	اِعْتِذَار: پوزش خواستن
اِنْسَحَبَ: عقب‌نشینی کرد	يَنْسَحِبُ: عقب‌نشینی می‌کند	اِنْسِحَاب: عقب‌نشینی کردن
تَكَلَّمَ: سخن گفت	يَتَكَلَّمُ: سخن می‌گوید	تَكَلُّم: سخن گفتن

● التَّمرينُ الثَّاني: اِقْرَأِ الْأَفْعَالَ وَ الْمَصَادِرَ قِرَاءَةً صَحِيحَةً، وَ ضَعِ الْعَلَامَاتِ.

ماضی	مضارع	مصدر
اِسْتَكْبَرَ	يَسْتَكْبِرُ	اِسْتِكْبَار
اِفْتَخَرَ	يَفْتَخِرُ	اِفْتِخَار
اِنْهَدَمَ	يَنْهَدِمُ	اِنْهَادَم
تَصَوَّرَ	يَتَصَوَّرُ	تَصَوُّر
اِسْتَضْعَفَ	يَسْتَضْعِفُ	اِسْتِضْعَاف
اِعْتَرَفَ	يَعْتَرِفُ	اِعْتِرَاف
اِنْصَرَفَ	يَنْصَرِفُ	اِنْصِرَاف
تَعَمَّدَ	يَتَعَمَّدُ	تَعَمُّد

قِسْمُ الْجَوَازَاتِ فِي الْمَطَارِ

جواز

في قِسْمِ الْجَوَازَاتِ *

در بخش گذرنامه‌ها

◆ شُرْطِي إِدَارَةِ الْجَوَازَاتِ (پلیس اداره گذرنامه)	◆ الْمُسَافِرُ (مسافر)
◆ أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكَ. مِنْ أَيِّ بَلَدٍ أَنْتَ؟ خوش آمدی. تو از کدام کشور هستی؟	◆ أَنَا مِنْ إِيْرَانِ. من از ایرانم.
◆ مَرَحَبًا بِكَ. * شَرَفْتُنَا.* خوش آمدی. ما را مشرف فرمودی. (به ما افتخار دادی)	◆ أَشْكُرُكَ يَا سَيِّدِي. متشکرم آقا (سرورم)
تَتَكَلَّمُ بِالْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا! خوب به عربی سخن می‌گویی!	◆ أَحِبُّ هَذِهِ اللُّغَةَ. این زبان را دوست دارم.
◆ مِنْ فَضْلِكَ، بِطَاقَةِ * الدُّخُولِ؟ لطفاً. بلیت‌های ورود؟	◆ عَلَى عَيْنِي، چشم
رَجَاءٌ؛ إِجْعَلُوا جَوَازَاتِكُمْ فِي أَيْدِيكُمْ. لطفاً، گذرنامه‌هایتان را در دستانتان قرار دهید.	◆ نَحْنُ جَاهِزُونَ *. ما آماده‌ایم.

نکات :

جمع سالم مؤنث و

مفرد:

إدارات (إدارة) ؛
الجَوَازَاتِ (الجواز)؛
لُغَاتُ (لغة)؛
بِطَاقَاتُ (بطاقة)؛
الْمَطَارَاتُ (المطار)

جمع سالم مذکر و

مفرد:

جَاهِزُونَ (جاهز)
جمع مکسر و
مفرد:
بِلَادُ وَ بُلْدَانُ (بَلَد)؛
سَادَةُ (سَيِّد)؛
عُيُونُ وَأَعْيُنُ (عَيْن)؛
أَيْدِي (يَد)

۲- مَرَحَبًا بِكَ: خوش آمدی = أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكَ

۵- جَاهِز: آماده

۱- جَوَاز، جَوَازُ السَّفَرِ: گذرنامه «جمع: جَوَازَاتِ»

۳- شَرَفْتُنَا: ما را مشرف کردی ۴- بِطَاقَةُ: کارت، بلیت «جمع: بِطَاقَاتُ»

● التَّـمْرِينُ الْأَوَّلُ: عَيْنِ الْجُمْلَةِ الصَّحِيحَةِ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَ الْوَاقِعِ. ✓ ✕

- ۱- «الْبِطَاقَةُ» وَرَقَةٌ صَغِيرَةٌ عَلَيْهَا مَعْلُومَاتٌ، أَوْ وَرَقَةٌ قِيَمَةٌ.
«کارت، بلیط» برگه کوچکی که اطلاعاتی روی آن است یا برگه‌ای بهادار است. ✓
- ۲- شُرْطِيّ إِدَارَةِ الْجَوَازَاتِ يُشَاهِدُ بِطَاقَاتِ الدُّخُولِ.
پلیس اداره گذرنامه کارت‌های ورود را می‌بیند. ✓
- ۳- جَمِيعُ بِطَاقَاتِ الدُّخُولِ فِي يَدِ مُدِيرِ الْقَافِلَةِ.
همه کارت‌های ورود در دست مدیر کاروان است. ✕
- ۴- عِنْدَ مُشَاهَدَةِ السِّيَاحِ تُرَحَّبُ بِهِمْ.
هنگام دیدن گردشگران به آنها خوش آمد می‌گوییم. ✓
- ۵- لَيْسَتْ فِي الْمَطَارِ إِدَارَةُ الْجَوَازَاتِ.
در فرودگاه اداره گذرنامه نیست. ✕

● التَّـمْرِينُ الثَّانِي: أَجْرِ الْحَوَارَ مَعَ زَمِيلِكَ فِي الصَّفِّ. (حوار را با همکلاسی هایت در کلاس اجرا کن.)

تذکره: در این تمرین، شما را به همکلاسی‌های خود در کلاس دعوت می‌کنیم تا با هم در مورد موضوعات زیر گفت‌وگو کنید و به یکدیگر کمک کنید.

● التَّـمْرِينُ الثَّالِثُ: اُكْتُبْ مُفْرَدَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ.

- أَصْدِقَاءُ: (دوستان) عِلَامَاتُ: (علامه) (نشانه) أَسْمَاكُ: (ماهی) بَطَاقَاتُ: (بلیط) غَزَوَاتُ: (غزوه) (جنگ) شُهُورُ: (شهر) (ماه) سَيَاحُ: (گردشگر) أَصْحَابُ: (صاحب) ضَاحِكٌ: (خندان)

● التَّـمْرِينُ الرَّابِعُ: اِنتَخِبْ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ.

- ۱- أَوْرَاقُ تُعْطِيهَا الْحُكُومَةُ لِإِثْبَاتِ الْهُوِيَّةِ عِنْدَ السَّفَرِ إِلَى الْخَارِجِ: ☐ النَّقُودُ ☐ الصُّورُ ☒ الْجَوَازُ
ورقه‌هایی که آن را دولت هنگام سفر به خارج از کشور برای اثبات هویت می‌دهد. پول - عکس‌ها - گذرنامه
- ۲- رُجُوعُ الْجَيْشِ عَنْ مَوْقِعِهِ إِلَى الْوَرَاءِ فِي الْحَرْبِ: ☒ الْإِنْسِحَابُ ☐ الْكَسَلُ ☐ الْحَزَنُ
برگشتن لشکر از موقعیت خود به عقب در جنگ: عقب نشینی - تنبلی - اندوه
- ۳- الَّذِي يَكُونُ مَعَكَ فِي طَرِيقٍ أَوْ سَفَرَةٍ: ☐ الْجَاهِزُ ☒ الْمُرَافِقُ ☐ الشَّرْطِيُّ
کسی که در جاده یا سفر همراه شماست: آماده - همراه - پلیس
- ۴- حَيَوَانَاتٌ أَهْلِيَّةٌ كَالْبَقَرِ وَ الْفَرَسِ: ☐ الطُّيُورُ ☒ الْبَهَائِمُ ☐ الْأَسْمَاكُ
حیوانات اهلی مانند گاو و اسب: پرندگان - چارپایان - ماهی‌ها
- ۵- قِطْعَةٌ مِنَ الْأَرْضِ: ☐ النَّفَقَةُ ☐ الْغَزْوَةُ ☒ الْبُقْعَةُ
قطعه‌ای از زمین: هزینه - جنگ - قطعه زمین

● التمرين الخامس: اكتب في الفراغ كلمة مناسبة .

ماضى	مضارع	مصدر
اِبْتَسَمَ: لبخند زد	يَبْتَسمُ... : لبخند می زند	اِبْتِسَامٌ..... : لبخند زدن
اِنْقَطَعَ... : بریده شد	يَنْقَطِعُ: بریده می شود	اِنْقِطَاعٌ..... : بریده شدن
اِسْتَخْرَجَ... : خارج کرد	يَسْتَخْرِجُ: خارج می کند	اِسْتِخْرَاجٌ: خارج کردن
تَكَلَّمَ..... : سخن گفت	يَتَكَلَّمُ: سخن می گوید	تَكَلُّمٌ..... : سخن گفتن
اِحْتَفَلَ..... : جشن گرفت	يَحْتَفِلُ: جشن می گیرد	اِحْتِفَالٌ..... : جشن گرفتن
اِنْكَسَرَ: شکسته شد	يَنْكَسِرُ..... : شکسته می شود	اِنْكِسَارٌ..... : شکسته شدن
اِسْتَخْدَمَ: به کار گرفت	يَسْتَخْدِمُ: به کار می گیرد	اِسْتِخْدَامٌ..... : به کار گرفتن
تَخَرَّجَ : دانش آموخته شد	يَتَخَرَّجُ: دانش آموخته می شود	تَخَرُّجٌ: دانش آموخته شدن

اَلْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ

اِبْحَثْ عَنْ اَسْمَاءِ هَذِهِ الْمِهَنِ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي مُعْجَمِ فَارِسِيٍّ - عَرَبِيٍّ. www.almaany.com/ar/dict/fa-ar/

فَنَّاَن

نَحَال، مَرْبِي النَّحْلِ

موسيقار، عَزَاف

صَبَاغ

مُصَمِّمُ الْأَيَاءِ

حَذَاء، صَانِعُ الْأَحْذِيَّةِ، إِسْكَافِي

مُنْتَجِ الأفلام

كهربائي

تَقْنِي

سَمَّاك

صَانِعُ الْإِهْبَبِ

خَرَّاطُ الْحَدِيدِ

۴ الدَّرْسُ الرَّابِعُ

كهف علي صدر في محافظة همدان

بُخَيْرَةُ سِنِمْرَه في محافظة ايلام

مِنْطَقَةُ دَلْفَارْد في محافظة كِرمَان

شلال سِمْرُم في محافظة اِصْفَهان

قَوْتَةُ زَرِين كَلَا في محافظة مازَنْدَرَان

عَيْن رَامِيَان في محافظة جِلِسْتَان

توشیه ای برای موفقیت

﴿ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ﴾ العنكبوت: ٢٠
 بگو در زمین بگردید و بنگرید چگونه [خداوند] آفرینش را آغاز کرد؟

﴿هَذَا خَلْقُ اللَّهِ﴾ لقمان: ١١ این آفرینش خداست.

فِي أَعْمَاقِ الْبَحْرِ أَسْمَاكَ مُضِيَّةٌ * أَضَوَاءُهَا مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْبَكْتِيرِيَا الْمُضِيَّةِ الَّتِي تَعِيشُ تَحْتَ عُيُونِ تِلْكَ الْأَسْمَاكِ.

در اعماق (ژرفای) دریا ماهی‌های درخشانده (نورانی) هستند که روشنائی‌هایشان از گونه‌ای باکتری درخشان است که زیر چشمان آن ماهی‌ها زندگی می‌کنند.

إِنَّ بَعْضَ الطَّيُورِ وَ الْحَيَوَانَاتِ تَعْرِفُ بِغَرِيزَتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّيِّبَةَ * وَ تَعْلَمُ كَيْفَ تَسْتَعْمِلُ الْعُشْبَ الْمُنَاسِبَ لِلْوَقَايَةِ * مِنَ الْأَمْرَاضِ الْمُخْتَلِفَةِ؛ وَ قَدْ دَلَّتْ * هَذِهِ الْحَيَوَانَاتُ الْإِنْسَانَ عَلَى الْخَوَاصِّ الطَّيِّبَةِ لِهَذِهِ الْأَعْشَابِ.

بی‌گمان برخی از پرنده‌ها و حیوانات با غریزه خود گیاهان دارویی را می‌شناسند و می‌دانند چگونه گیاه مناسب را برای پیشگیری از بیماری‌های گوناگون به کار ببرند؛ و این حیوانات انسان را به خواص درمانی (پزشکی) این گیاهان راهنمایی کرده‌اند.

إِنَّ أَغْلَبَ الْحَيَوَانَاتِ إِضَافَةً إِلَى * امْتِلَاكِهَا * لِلْغَةِ خَاصَّةٍ بِهَا، تَمْلِكُ * لُغَةً عَامَّةً * تَسْتَطِيعُ مِنْ خِلَالِهَا * أَنْ تَتَفَاهَمَ مَعَ بَعْضِهَا،

بی‌گمان بیشتر جانوران افزون بر داشتن زبان ویژه (زبانی مخصوص به) خود؛ زبانی عمومی دارند که با آن می‌توانند [سخن] یکدیگر را بفهمند،

فَلِلْغَرَابِ صَوْتُ يُعَدُّ بِهِ بَقِيَّةُ الْحَيَوَانَاتِ حَتَّى تَبْتَدِعَ * سَرِيعاً عَنْ مِيقَةِ الْخَطَرِ.

کلاغ صدایی دارد که با آن به بقیه حیوانات هشدار می‌دهد تا زود (سریع) از منطقه خطر دور شوند.

تَسْتَطِيعُ الْحِرْبَاءُ * أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي أَتْجَاهَاتٍ * مُخْتَلِفَةٍ دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ * رَأْسَهَا وَ هِيَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَرَى فِي أَتْجَاهَيْنِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ.

آفتاب پرست می‌تواند بی‌آنکه سرش را تکان دهد (حرکت دهد) چشمانش را در جهت‌های مختلف بچرخاند و می‌تواند در یک‌زمان (همزمان) در دو جهت ببیند.

لَا تَتَحَرَّكُ * عَيْنُ الْبُومَةِ *، فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ، وَلَكِنَّهَا تُعَوِّضُ * هَذَا النِّقْصَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ جِهَةٍ وَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تُدِيرَ رَأْسَهَا مِائَتَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ جِسْمَهَا.

چشم جغد حرکت نمی‌کند، و آنها (چشم‌ها) ثابت‌اند، ولی او این نقص را با حرکت دادن سرش در هر ناحیه‌ای جبران می‌کند و می‌تواند بی‌آنکه بدنش را حرکت دهد سرش را ۲۷۰ درجه بچرخاند.

تَمَلَّكُ: مالک می شود، فرمانروایی می کند	إِتِّجَاهَات: جهت ها «مفرد: إِتِّجَاه»
«ماضی: مَلَّكَ / مضارع: يَمْلِكُ»	إِسْتَطَاعَ: توانست «مضارع: يَسْتَطِيعُ» = قَدَرَ
حَتَّى تَبْتَعِدَ: تا دور شود	إِضَافَةٌ إِلَى: افزون بر
«ماضی: ابْتَعَدَ / مضارع: يَبْتَعِدُ»	أَضْوَاؤُهَا: نورهایشان
جُرْبَاء: آفتاب پرست	«أضواء + ها / مفرد: ضَوْء»
دَلَّ: راهنمایی کرد «مضارع: يَدُلُّ»	أَعْشَاب: گیاهان «مفرد: عُشْب»
سَيَرُوا: حرکت کنید	أَعْشَاب طَبِئَةٍ: گیاهان دارویی «مفرد: عُشْب طَبِئٍ»
«ماضی: سَارَ / مضارع: يَسِيرُ»	إِمْتِلَاك: مالکیت، داشتن
كَهْف: غار	أَنْ تُحَرِّكَ: که حرکت بدهد
لَا تَتَحَرَّكُ: حرکت نمی کند	«ماضی: حَرَّكَ / مضارع: يُحَرِّكُ /
«ماضی: تَحَرَّكَ / مضارع: يَتَحَرَّكُ»	«دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ: بی آنکه حرکت بدهد»
مَعَ بَعْضٍ: با یکدیگر	بُحَيْرَةٌ: دریاچه
مُضِيء: نورانی، درخشان	بوم، بومَة: جغد
مِنْ خِلَالِهَا: در میان آن	تُعَوِّضُ: جبران می کند
وَقَايَةً: پیشگیری	«ماضی: عَوَّضَ / مضارع: يُعَوِّضُ»

📖 حَوْلُ النَّصِّ

✓ ✕

لَمْ عَيْنِ الْجُمْلَةِ الصَّحِيحَةِ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةِ .

۱- بَعْضُ الْحَيَوَانَاتِ وَ الطُّيُورِ تَدُلُّ الْإِنْسَانَ عَلَى الْأَعْشَابِ الطَّبِئَةِ. (✓)
برخی جانداران و پرندگان انسان را به گیاهان دارویی راهنمایی می کنند.

۲- لِلزَّرَافَةِ صَوْتُ يُحَذِّرُ الْحَيَوَانَاتِ حَتَّى تَبْتَعِدَ عَنِ الْخَطَرِ. (✕)
زرافه صدایی دارد که به حیوانات هشدار می دهد تا از خطر دور شوند.

۳- تَسْتَطِيعُ الْجُرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي إِتِّجَاهٍ وَاحِدٍ. (✕)
آفتاب پرست می تواند چشمانش را در یک جهت بچرخاند.

۴- تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ الْمُضِيئَةُ قَرِيبَةً مِنْ سَطْحِ الْبَحْرِ. (✕)
ماهی های نورانی نزدیک به سطح دریا زندگی می کنند.

۵- لَا تَعِيشُ حَيَوَانَاتٌ مَائِيَّةٌ فِي أَعْمَاقِ الْبَحْرِ. (✕)
آبزیان در اعماق دریا زندگی نمی کنند.

۶- يَتَحَرَّكُ رَأْسُ الْبُومَةِ فِي إِتِّجَاهٍ وَاحِدٍ. (✕)
سر جغد در یک جهت حرکت می کند.

الماضي وَ الْمُضارع وَ الْمَصَدَرُ (۲)

در درس سوم با چند فعل، که «ماضی سوم شخص مفرد» آنها بیش از سه حرف است، آشنا شدید.

اکنون با چند فعل دیگر آشنا شوید.

خَرَجَ عَرَفَ دَرَسَ كَتَبَ
أَخْرَجَ تَعَارَفَ دَرَّسَ كَاتَبَ

باب	الماضي	الْمُضارع	الْمَصَدَرُ ^{۱۲}
تَفَاعُلٌ	تَفَاعَلٌ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعُلٌ
تَفْعِيلٌ	فَعَّلَ	يُفَعِّلُ	تَفْعِيلٌ
مُفَاعَلَةٌ	فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	مُفَاعَلَةٌ
إِفْعَالٌ	أَفْعَلَ	يُفْعِلُ	إِفْعَالٌ

باب	الماضي	الْمُضارع	الْمَصَدَرُ
۵	تَشَابَهَ: همانند شد	يَتَشَابَهُ: همانند می‌شود	تَشَابُهٌ: همانند شدن
تَفَاعُلٌ	تَفَاعَلٌ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعُلٌ
۶	قَرَّحَ: شاد کرد	يُقَرِّحُ: شاد می‌کند	تَفْرِيحٌ: شاد کردن
تَفْعِيلٌ	فَعَّلَ	يُفَعِّلُ	تَفْعِيلٌ
۷	جَالَسَ: همنشینی کرد	يُجَالِسُ: همنشینی می‌کند	مُجَالَسَةٌ: همنشینی کردن
مُفَاعَلَةٌ	فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	مُفَاعَلَةٌ
۸	أَخْرَجَ: بیرون آورد	يُخْرِجُ: بیرون می‌آورد	إِخْرَاجٌ: بیرون آوردن
إِفْعَالٌ	أَفْعَلَ	يُفْعِلُ	إِفْعَالٌ

شما با حفظ جدول زیر راحت‌تر می‌توانید به سوالات پاسخ دهید.

مصدر تَعَلَّمَ:	تَعَلَّمَ	✓ تَعَلَّمَ	تعلیم
ماضي يُحاوِلُ:	حاوَلٌ	✓ حاوَلٌ	تحاوَلٌ
امر تُرْسِلُ:	أرْسِلْ	أرْسَلْ	✓ أُرْسِلْ

^{۱۲} دانش آموز باید وزن های این جدول را حفظ کند.

مثال هایی برای یادآوری فعل ماضی که در پایه هفتم خواندید:

تَعَارَفْتُ	عَلَّمْتُ	شَاهَدْتُ	أَرْسَلْتُ
«تَ» در «فَعَلْتُ» (انجام دادم)؛ مانند:			
تَعَارَفْتَ	عَلَّمْتَ	شَاهَدْتَ	أَرْسَلْتَ
«تَ» در «فَعَلْتَ» (انجام دادی)؛ مانند:			
تَعَارَفْتُمْ	عَلَّمْتُمْ	شَاهَدْتُمْ	أَرْسَلْتُمْ
«تُمْ» در «فَعَلْتُمْ» (انجام دادید)؛ مانند:			
تَعَارَفُوا	عَلَّمُوا	شَاهَدُوا	أَرْسَلُوا
«وا» در «فَعَلُوا» (انجام دادند)؛ مانند:			

اکنون با توجه به شناسه ترجمه کنید.

تَصَادَمَ: تصادف کرد	تَصَادَمُوا: تصادف نکردند ..
حَرَكَ: حرکت داد	حَرَكَتُمْ: حرکت ندادیدندندند
سَافَرَ: سفر کرد	سَافَرْنَا: سفر نکردیم نندندند
أَحْسَنَ: نیکی کرد	أَحْسَنْتُمْ: نیکی نکردیدندند

مثال هایی برای یادآوری فعل مضارع که در پایه هشتم خواندید:

«أَ» در «أَفْعَلُ» (انجام می دهم)؛ مانند:	أَعْلَمُ	أُشَاهِدُ	أُرْسِلُ
«تَ» در «تَفْعَلُ» (انجام می دهی)؛ مانند:	تُعَلِّمُ	تُشَاهِدُ	تُرْسِلُ
«يَ» در «يَفْعَلُ» (انجام می دهد)؛ مانند:	يُعَلِّمُ	يُشَاهِدُ	يُرْسِلُ
«نَ» در «نَفْعَلُ» (انجام می دهیم)؛ مانند:	نُعَلِّمُ	نُشَاهِدُ	نُرْسِلُ
«تَ» + «ریشه» + «وَنَ» در «تَفْعَلُونَ» (انجام می دهید)؛ مانند:	تُعَلِّمُونَ	تُشَاهِدُونَ	تُرْسِلُونَ
«يَ» + «ریشه» + «وَنَ» در «يَفْعَلُونَ» (انجام می دهید)؛ مانند:	يُعَلِّمُونَ	يُشَاهِدُونَ	يُرْسِلُونَ

اکنون با توجّه به شناسه ترجمه کنید.

يُعَوِّضُ: جبران می کند	يُعَوِّضُونَ: جبران می کنند
يُعَامِلُ: رفتار می کند	يُعَامِلُونَ: رفتار می کنند
يُخْرِجُ: خارج می کند	يُخْرِجُونَ: خارج می کنند
تَبَادَلُ: داد و ستد کرد	تَبَادَلِينَ: داد و ستد می کنی

التمرین الأول: تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ.

ماضی	مضارع	مصدر
تَعَامَلُ: داد و ستد کرد	يَتَعَامَلُ: داد و ستد می کند	تَعَامَلُ: داد و ستد کردن
لَوَّنَ: رنگ آمیزی کرد	يُلَوِّنُ: رنگ آمیزی می کند	تَلْوِينُ: رنگ آمیزی کردن
صَافَحَ: دست داد	يُصَافِحُ: دست می دهد	مُصَافَحَةٌ: دست دادن
أَنْقَذَ: نجات داد	يُنْقِذُ: نجات می دهد	إِنْقَاطُ: نجات دادن

التمرین الثاني: اِفْرَأِ الْأَفْعَالَ وَ الْمَصَادِرَ قِرَاءَةً صَحِيحَةً، وَ ضَعِ الْعَلَامَاتِ.

ماضی	مضارع	مصدر
تَعَارَفَ	يَتَعَارَفُ	تَعَارُفٌ
فَتَّشَ	يُفَتِّشُ	تَفْتِيشٌ
جَاهَدَ	يُجَاهِدُ	مُجَاهَدَةٌ
أَحْسَنَ	يُحْسِنُ	إِحْسَانٌ

ماضی	مضارع	مصدر
تَقَاعَدَ	يَتَقَاعَدُ	تَقَاعُدٌ
كَمَّلَ	يُكَمِّلُ	تَكْمِيلٌ
حَاوَلَ	يُحَاوِلُ	مُحَاوَلَةٌ
أَجْلَسَ	يُجْلِسُ	إِجْلَاسٌ

بیشتر بدانیم

فعل‌هایی که «سوم شخص مفرد ماضی» آنها فقط از سه حرف اصلی است، ثَلَاثِي مُجَرَّد گویند.
 فعل‌هایی که «سوم شخص مفرد ماضی» آنها بیش از سه حرف اصلی است، ثَلَاثِي مَزِيد گویند.
 ثَلَاثِي مجرد وزن خاصی ندارند ولی ثَلَاثِي مزیدها وزن خاص دارند.

مهمترین وزن های ثَلَاثِي مزید عبارتند از :

إِفْعَال ، تَفْعِيل ، مِفَاعِلَة ، تَفَاعُل ، تَفَعَّل ، اِفْتِعَال ، اِنْفِعَال ، اِسْتِفْعَال

باب‌های اِفْعَال ، تَفْعِيل ، مِفَاعِلَة : دارای ۱ حرف زائد.

باب‌های تَفَاعُل ، تَفَعَّل ، اِفْتِعَال و اِنْفِعَال : دارای ۲ حرف زائد.

باب اِسْتِفْعَال: دارای ۳ حرف زائد است.

الف) بررسی باب‌هایی که «سوم شخص مفرد ماضی» آن‌ها علاوه به حروف اصلی یک حرف زائد دارند (بزیاده حرف واحد):

إِفْعَال و تَفْعِيل و مِفَاعِلَة

۱ و ۲- باب اِفْعَال و تَفْعِيل: این باب معمولاً برای متعدی کردن افعال لازم به کار می‌روند.

نَزَلَ (= نازل شد) فعل لازم

أَنْزَلَ - نَزَّلَ (= نازل کرد) فعل متعدی

فعل لازم (فعلی که با فاعل معنایش تمام شود؛ همان فعل ناگذرا در زبان فارسی را گویند.)

فعل متعدی (فعلی که علاوه بر فاعل، مفعول می‌خواهد تا معنایش تمام شود؛ همان فعل گذرا در زبان فارسی را گویند.)

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ القدر: ۱۰ ما آن [قرآن] را در شب قدر نازل کردیم.

﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾ الفرقان: ۱۰

بزرگ [و خجسته] است کسی که بر بنده خود فرقان [= کتاب جداسازنده حق از باطل] را نازل کرد تا برای جهانیان

هشداردهنده‌ای باشد.

✓ فرق أَنْزَلَ و نَزَلَ :

أَنْزَلَ: (یکبار) نازل کرد / نَزَلَ: (به تدریج) نازل کرد

قرآن، یکبار بصورت یکجا بر پیامبر نازل شده است و بار دیگر به صورت تدریجی که مردم از آن آگاه شده اند. (در زبان عربی، «انزال» برای نزول دفعی و «تنزیل» برای نزول تدریجی بکار می‌رود.) تفسیر نور، محسن قرائتی، جلد ۴، صفحه ۵۳۶

✓ همزه امر باب افعال بر وزن **أَفْعَلْ**، همیشه مفتوح و مقطوع است.

۳- باب مُفَاعَلَة: این باب عموماً برای مشارکت به کار می‌رود، مشارکتی یکطرفه به نحوی که یکی فاعل و دیگری مفعول باشد. کَتَبَ عَلَيَّ كِتَابًا. (=علی نامه‌ای را نوشت).
كَاتَبَ عَلَيَّ صَدِيقَهُ. (=علی با دوستش نامه نگاری کرد).

(ب) باب هایی که «سوم شخص مفرد ماضی» آن‌ها علاوه به حروف اصلی **دو حرف زائد** دارند (بزیادة حرفین):

تَفَعَّلَ، تَفَاعَلَ، اِنْفَعَلَ، اِنْفَعَلْ

✓ سه باب تَفَعَّلَ، اِنْفَعَلَ و اِنْفَعَلْ، افتعال و انفعال برای مطاوعه به کار می‌روند؛ یعنی زمانی که ما چیزی را از کسی بخواهیم و او قبول کند یا بخواهیم تأثیری را در چیزی بگذاریم و آن تأثیر پذیرفته شده باشد.

۴- باب تَفَعَّلَ: این باب معمولاً برای مطاوعه (اثربرداری) به کار می‌رود.

أَدَبْتُ الْوَلَدَ فَتَأَدَّبَ. کودک را ادب کردم، پس **با ادب شد**.

يَتَجَلَّى اتِّحَادُ الْأُمَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ فِي صُورٍ كَثِيرَةٍ. یکپارچگی امت اسلامی در شکلهای زیادی **جلوه‌گر می‌شود**.

✓ این باب گاهی به صورت لازم، و گاهی متعدی استفاده می‌شود.

۵- باب تَفَاعَلَ: این باب نیز برای مشارکت دو طرفه به کار می‌رود.

تَكَاتَبَ عَلَيَّ وَ مُحَمَّدٌ = علی و محمد با یکدیگر نامه نگاری کردند.

علی و محمد هر دو در نامه نگاری کردن مشارکت دارند و هر دو کننده کار هستند.

*علی فاعل و مرفوع است و محمد معطوف و مرفوع به تبعیت از فاعل.

♥ باب تَفَعَّلَ و تَفَاعَلَ:

✓ دقت کنید که ماضی این باب با "ت" شروع می‌شود، پس بسیار دقت کنید که در تله نیفتید.

تَفَعَّلَ (ماضی) / يَتَفَعَّلُ (مضارع) / تَفَعَّلَ (امر)

تَفَاعَلَ (ماضی) / يَتَفَاعَلُ (مضارع) / تَفَاعَلَ (امر)

✓ بعضی صیغه های فعل ماضی باب تَفَعَّلَ و تَفَاعَلَ کاملاً با فعل امر یکسان هستند.

فعل ماضی: هُمَا تَفَعَّلَا - هُم تَفَعَّلُوا - هُنَّ تَفَعَّلْنَ

فعل امر: أَنْتُمَا تَفَعَّلَا - أَنْتُمْ تَفَعَّلُوا - أَنْتُنَّ تَفَعَّلْنَ

فعل ماضی: هُمَا تَفَاعَلَا - هُم تَفَاعَلُوا - هُنَّ تَفَاعَلْنَ

فعل امر: أَنْتُمَا تَفَاعَلَا - أَنْتُمْ تَفَاعَلُوا - أَنْتُنَّ تَفَاعَلْنَ

برای ترجمه و تشخیص آنها، فقط و فقط از سیاق جمله و ضمائر موجود در جمله پی به ماضی و امر بودن آنها می‌بریم.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا... تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَ التَّقْوَىٰ وَ لَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ﴾ المائدة: ۲۴

ای کسانی که ایمان آورده‌اید در نیکوکاری و پرهیزگاری با یکدیگر همکاری کنید، و در گناه و تعدی دستیار هم نشوید.

☑ گاهی تای مضارع برای سهولت تلفظ حذف می‌شود:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

المحجرات: ۱۳

ای مردم ، ما شما را از مرد و زنی آفریدیم ، و شما را ملت ملت و قبیله قبیله گردانیدیم تا یکدیگر را بشناسید. در حقیقت ارجمندترین شما نزد خدا پرهیزگارترین شماست. بی تردید ، خداوند دانای آگاه است.

﴿تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ﴾ ^{قدره}

در این شب فرشتگان و روح به اذن خدا از هر فرمان نازل می شوند.

﴿وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾ ^{آل عمران: ۱۰۳}

همگی به ریسمان خداوند چنگ زنید و پراکنده نشوید.

«أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ . . . وَ مَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ»

دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید، . . . و از آن جدا نشدند مگر بعد از آن که علم به حقانیت آن پیدا کردند به خاطر ستمکاری بین خویش . . . نهج البلاغه، فیض الاسلام نامه ۵۳.

۶- باب اِنْفَعَال: این باب هم برای مطاوعة (اثربذیری) به کار می‌رود و بصورت لازم استفاده می‌شود.

غَلَقْتُ الْبَابَ فَأَنْغَلَقَ. در را بستم پس بسته شد.

۷- باب اِفْتَعَال: این باب نیز معمولاً برای مُطاوعة و اثربذیری به کار می‌رود.

﴿وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ...﴾ نیکی و بدی برابر نمی‌شوند. (ماضی: اِسْتَوَى-مضارع: يَسْتَوِي-امر: اِسْتَوِ من باب افعال)

فعل های مشابه : با دقت در حرکات و ضمائر می‌توان پی به نوع فعل برده و در نتیجه درست ترجمه کنیم.

فعل مضارع : اَنَا أَحْتَرِمُ (من احترام می‌گذارم)

فعل امر : احْتَرِمِ أَنْتَ (تو احترام بگذار)، احْتَرِمَا أَنْتُمَا، احْتَرِمُوا أَنْتُمْ (شما احترام بگذارید)

فعل ماضی : هُوَ احْتَرَمَ (او احترام گذاشت)، هُمَا احْتَرَمَا، هُم احْتَرَمُوا (آنها احترام گذاشتند)

☑ برای تشخیص دو باب افتعال و انفعال :

☑ اگر حرف دوم نون، جزو حروف اصلی باشد و حرف سوم (ت) باشد باب اِفْتَعَال است ﴿ت﴾ انتظار، انتشار، انتصار،

انتصاب، انتباه، انتقال، انتخاب، انتحار، انتقاد، انتقام

اما « انبساط، انجماد، انسداد، انهدام، انقلاب، انحراف، انطلاق » از باب اِنْفَعَال هستند و نون در آنها حرف زائد است.

نکته: «إنتاج» مصدر من باب اِفْعَال است. (راه تشخیص: املاي همزه ، وزن و تعداد حروف کمک کننده است)

(ج) بررسی بابی که اولین صیغه ماضی آن دارای سه حرف زائد هست (بزیادة ثلاثة أحرف):

۸- باب استفعال برای طلب و درخواست به کار می‌رود .

مانند : اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ. از خدا آمرزش خواستم.

جولڈ

❶ صالَة ❷ التفتيش ❸ الجمارك ❹

در سالن بازرسی در گمرک

❖ شُرطِي الْجَمَارِك (پلیس گمرک)	❖ الْزَائِرُ (زائر)
إِجْلِبْ هَذِهِ الْحَقِيبَةَ. - این چمدان را بیاور.	عَلَى عَيْنِي، وَلَكِنْ مَا هِيَ الْمَشْكَلَةُ؟ - به روی چشم، اما مشکل چیست؟
تَفْتِشْ بَسِيطٌ. بازرسی ساده	لَا بَأْسَ. - اشکالی ندارد.
لِمَنْ هَذِهِ الْحَقِيبَةُ؟ - این چمدان مال کیست؟	لِأَسْرَقِي. - متعلق به خانواده ام (مال خانواده ام)
مِنْ فَضْلِكَ ٤، افْتَحْهَا. - لطفاً باز کن.	تَفَضَّلْ، حَقِيبَتِي مَفْتُوحَةٌ. - بفرما چمدانم باز است.
مَا هَذِهِ الْجُبُوبُ؟ - این قرص ها چیست؟	حُبُوبٌ مُهْدَنَةٌ، عِنْدِي صُدَاعٌ. - قرصهای آرام بخش هستند، سر درد دارم.
هَلْ عِنْدَكَ وَصْفَةُ الطَّيِّبِ؟ - آیا نسخه پزشک داری؟	نَعَمْ، تَفَضَّلْ. - بله، بفرما.
حَسَنًا. - خوبه	شُكْرًا. - متشکرم.

❸- جَمَارِك: گمرک (جمارك: ج جمرک)

❷- تَفْتِش: بازرسی

❶- صالَة: = قاعة: سالن

❹- مِنْ فَضْلِكَ = رَجَاءٌ: لطفاً

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

كه الثمارين

● التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ: أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ الْمُعْجَمِ، تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

۱- إِدَارَةُ مَسْؤُولُهُ عَمَّ * يَحْمِلُهُ الْمُسَافِرُونَ مِنْ بِلَادٍ أُخْرَى. ﴿٤١﴾ (الجَمَارُكُ: گمرک)
اداره‌ای که در قبال آنچه مسافران از کشورهای دیگر حمل می‌کنند، مسئول است.

۲- الْأَعْمَالُ الَّتِي نَفَعَلُهَا لِلْإِنْتِعَادِ عَنِ الْخَطَرِ أَوْ الْمَرَضِ. ﴿٤﴾ (الْوَقَايَة: پیشگیری)
 کارهایی که برای دوری از خطر یا بیماری انجامش می‌دهیم.

۳- حَيَّوَانٌ يُدِيرُ رَأْسَهُ مَعَ حَرَكَةِ الشَّمْسِ كَأَنَّهُ يَعْبُدُهَا. ﴿٤١﴾ (الحِرباء: آفتاب پرست)
جانداری که سرش با حرکت خورشید می چرخد گویی او آن را می پرستد.

۴- نباتات مفیده للمعالجة نستفید منها کدو. (الأعشاب الطبیة: گیاهان دارویی)
گیاهانی مفید که از آنها مانند دارو برای درمان استفاده می‌کنیم.

۵- طائرٌ ينامُ في النهارِ و يخرجُ في الليلِ. ﴿البوم: جغد﴾
پرنده‌ای که در روز می‌خوابد و در شب بیرون می‌رود.

6- اَلشَّيْءُ الَّذِي يُعْطِي نَوْراً لَنَا. ﴿٦﴾ (المُضِيء: نورانی، درخشنده)
چیزی که به ما روشنایی می‌دهد.

● التَّمْرِينُ الثَّانِي: أَجِرِ الْحَوَارَ مَعَ زَمِيلِكَ فِي الصَّفِّ. (حوار را با همکلاسی هایت در کلاس اجرا کن.)

۱۰۰
 ۹۰
 ۸۰
 ۷۰
 ۶۰
 ۵۰
 ۴۰
 ۳۰
 ۲۰
 ۱۰
 ۰

● التَّمَرِينُ الثَّالِثُ: عَيْنِ الْكَلِمَةِ الْغَرِيبَةِ مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ.

۱- غُرَاب ☐ عَصْفُور ☐ بَوْم ☐ ضَوْءٌ ☒ كَالْأَعْيُنِ جَنَشَكَ جَعْدَةً نَوْرٌ

۲- حَلِيب ☐ عَصِير ☐ ذَكْرَى ☒ شاي ☐ دندندشیرد آّب امیوه دندند، خاظره، چای دندند

۳- کَلْب ☐ حَرْبَاء ☐ جَهَارَك ☒ فَرَس ☐ سَکَنَدَ آفَتَاب پُرسْتَن دَن گَمُرِک دَن لُسَب دَن

۴- عیون ☐ اَقدام ☐ اَیدی ☒ بَسیط ☐ چشم‌ها، پاها، دست‌ها، ساده

0- حَقِيقَةٌ ☒ سَيَّارَةٌ ☐ طَائِرَةٌ ☐ حَافِلَةٌ ☐ كَيْفَ مَا لَيْسَ هُوَ يَمْلِكُ التَّوْبُوسَ

6- تَفَاح ☐ صُدَاع ☒ عَنَب ☐ رُمَان ☐ سَبَب، سِر دَرَد، اَنگِوَز، اَنار و اَنارَنَد

* **مُسْؤُولَةُ عَمَّا:** مُسْئُولِ آنچه «عَنْ + مَا = عَمَّا، عَمَّ»

● التَّمَرِينُ الرَّابِعُ: اكْتُبْ مُفْرَدَ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ.

عُيُونُ: نَعْيُنُ (چشمه) اِتِّجَاهَاتُ: اِتِّجَاهُ (سمت، سو)

أَضْوَاءُ: نُورٌ (نور) أَعْشَابُ: نَعْشَبُ (گیاه)

● التَّمَرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمْ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ.

۱- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الزَّرَافَةَ لَا تَنَامُ فِي الْيَوْمِ الْوَاحِدِ إِلَّا أَقَلَّ مِنْ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً وَ عَلَى ثَلَاثِ مَرَاحِلَ؟

آیا می‌دانی که زرافه در یک روز نمی‌خوابد مگر کمتر از سی دقیقه و در سه مرحله؟

۲- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ مَقْبَرَةَ «وَادِي السَّلَامِ» فِي النَّجَفِ الْأَشْرَفِ مِنْ أَكْبَرِ الْمَقَابِرِ فِي الْعَالَمِ؟

آیا می‌دانی که قبرستان «وادی السلام» در نجف اشرف از بزرگ‌ترین قبرستان‌های جهان است؟

۳- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الصِّينَ أَوَّلَ دَوْلَةٍ فِي الْعَالَمِ اسْتَحْدَمَتْ نُقُوداً وَرَقِيَّةً؟

آیا می‌دانی که چین اولین کشور در جهان است که پول‌های کاغذی را به کارگرفت؟

۴- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الْفَرَسَ قَادِرٌ عَلَى النَّوْمِ وَقِفًا عَلَى أَقْدَامِهِ؟

آیا می‌دانی که اسب می‌تواند ایستاده روی پاهایش بخوابد؟

(اسب در حالی که ایستاده روی پاهایش، قادر به خوابیدن است؟)

۵- هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ أَكْثَرَ فَيْتَامِينِ C لِلْبُرْتُقَالِ فِي قِشْرِهِ؟

آیا می‌دانی که بیشترین ویتامین C پرتقال در پوستش است؟

ایران تونل
توشه‌ای برای موفقیت

إِبْحَثْ عَنْ صُورٍ مُنَاسِبَةٍ لِخَمْسٍ مِنَ الْمِهَنِ وَ الْحَرْفِ الثَّالِيَةِ، ثُمَّ اكْتُبْ سَطْرًا لِكُلِّ مِنْهَا.

توليدکننده: مُنتِج	آرایشگر زنانه: مَاشِطَة، مَشاطَة
چوپان: راعي (راعٍ)	آسیابان: طَحَّان
حسابدار: مُحَاسِب	آهنگر: حَدَّاد
خاتم کار: مُطَعَّمُ الخَشَبِ	آهنگساز: مُلَحِّن
خبرنگار: مُراسِل	آيينه کار: فَنَّان زَخْرَفَةِ المَرايا
خدمتکار: خادِم	اتوکش: کَوَّاء
خواربار فروش: بَقَّال	انباردار: أَمِينُ المُسْتَوْدَع
خواننده: مُغَنِّي	پیرایشگر (سلمانی): حَلَّاق
دربان: بَوَّاب	
راننده: سائق	باربر: حَمَّال
راهنمای سفر: دَلِيلُ السَّفَرِ	بازاریاب: خَبِيرُ التَّسْوِيقِ، مُسَوِّق
رفتگر: کَنَّاس، رِبَّال	بازرس: مُفَتِّش
رنگ کار: مُلَوِّن، صَبَّاح	بافنده: حائِك
روزنامه نگار: صَحْفِي، صُحْفِي	
زرگر: صائِغُ الذَّهَبِ	برق کار: کَهَرَبَائِي
زنبوردار: نَحَّال، مُرَيِّي النُّحْلِ	برنامه ریز: مُبرِمج، مُخَطِّط
	بنا: بَنَّا
سبزی فروش: بائِعُ الخَضراواتِ	پارچه فروش: بَزَّاز
سفالگر: فَخَّارِي، صائِغُ الفَخَّارِ، خَزَّاف،	پژوهشگر: باحث
صائِغُ الخَزَفِ	پستچی: ساعي البريدِ
	پیمانکار: مُقاوِل
سنگ تراش: حَجَّار، نَحَّاتُ الأحجارِ	تایپیست (حروفچین): طَبَّاع، طابِع عَلَى الآلَةِ
شیرینی فروش: حَلْوانِي	الکاتِبَة
صندوقدار: أَمِينُ الصُّنْدُوقِ	تراشکار: خَرَّاطُ الحَدِيدِ
طراح صنعتی: مُصمِّم صِناعِي	
طراح لباس: مُصمِّمُ الأَزياءِ	تعمیرکار: مُصلِّح
طلافروش: بائِعُ الذَّهَبِ	تکنیسین: تِفْنِي
عکاس: مُصَوِّر	

مَجْرَى: مُخْرِجٌ، مُذِيعٌ
مِغَازَهْدَار: صَاحِبُ الْمَتَجَرِ
مِكَانِيك: مِكَانِيكِي

مِلْوَان: بَحَار، مَلَّاح
مَنْبَت كَار: فَنَّان حَفَرِ الْخَشَبِ

مِهْمَانْدَار: مُضِيف

مِهْنَدِس سَاخْتِمَان: مُهَنْدِس الْعِمَارَةِ
مِهْنَدِس كِشَاوَرَزِي: مُهَنْدِس زِرَاعِي

نَاخِدَا: رَبَّانُ السَّفِينَةِ
نَانَوَا: حَبَّان، قَرَّان
نَجَّار: نَجَّار
نِظَافَتِچِي: عَامِلُ التَّنْظِيفِ
نَقَّاش تَابَلُو: رَسَّام
نَقَّاش سَاخْتِمَان: صَبَّاح

نَگِهْبَان: حَارِس، نَاطُور
نَوَازَنْدِه: مُوسِيقَار، عَزَّاف
نَوِيسَنْدِه: كَاتِب، مُؤَلِّف
وَاكْسِي: صَبَّاح
وِيرَا سَتَار: مُصَحِّح
هَنْزِيشِه: مُمَثِّل
هَنْزَمَنْد: فَنَّان

غَوَّاص: غَوَّاص
فَرُوشَنْدِه: بَائِع
فِيلِم سَاز: مُنْتِجُ الْأَفْلَامِ
قَاب سَاز: صَانِعُ الْإِطَارَاتِ
قَصَّاب: جَزَّار، قَصَّاب
كَارَشَنَاس: خَبِير
كَارْفَرْمَا: مُدِيرُ الْعَمَلِ، رَبُّ الْعَمَلِ
كَارْگَر: عَامِل
كَارْگَرْدَان: مُخْرِج
كَارْمَنْد: مُوَظَّف
كَاشِي كَار: بَلَّاط

كَاشِي كَار سَنْتِي: فَنَّان زَحْرَفَةِ قَاشَانِيَّة

كَشَاوَرَز: زَارِع، قَلَّاح، مُزَارِع

كَفَّاش (كَفَشْدُوز): حَذَّاء، صَانِعُ الْأَحْذِيَّةِ،
إِسْكَافِي

كَلِيدَسَاز: صَانِعُ الْمَفَاتِيحِ
كَارْسُون: نَادِل، جَرْسُون
كُچ كَار: مُبَيِّضُ الْجُدْرَانِ
لُولِه كَش: سَبَّاح، مُصَلِّحُ الْأَنَابِيصِ
مَاهِيْگِير: سَمَّاح

أَيُّهَا الزَّمَلَاءُ ؛
إِلَى الْلِقَاءِ ، نَنْتَظِرُكُمْ
فِي الصَّفِّ الْحَادِي عَشَرَ ؛
حَفَظَكُمُ اللَّهُ ؛
فِي أَمَانِ اللَّهِ ؛ مَعَ السَّلَامَةِ .

ای دوستان،

به امید دیدار، در کلاس یازدهم منظر شما هستیم؛

خدا شما را حفظ کند؛

در پناه خدا؛ به سلامت.